

**ÇOCUK GELİŞİMİ ALANI
ULUSAL ÇEKİRDEK EĞİTİM PROGRAMI
(ÇGL-UÇEP-2025)**

ANKARA

2025

İÇİNDEKİLER

ÇOCUK GELİŞİMİ EĞİTİM ALANI UÇEP-2025'İN AMAÇ ve HEDEFLERİ	4
Amaç	4
Hedefler	4
Çocuk Gelişimcinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları	5
21. Yüzyılda Çocuk Gelişimcinin Özellikleri	5
ÇOCUK GELİŞİMİ LİSANS EĞİTİM PROGRAMI ULUSAL YETERLİKLERİ	7
ÇOCUK GELİŞİMİ EĞİTİMİ ALANI UÇEP-2025'İN YAPISI	8
ÇOCUK GELİŞİMİ ALANI ÇEKİRDEK BECERİLERİ	10
YENİLİKÇİ BECERİLER	10
Öğrenme Becerileri	10
İş Birliği Becerileri	11
Yaratıcılık	11
Problem Çözme	11
İletişim	12
Okuryazarlık Becerileri	12
Bilgi Okuryazarlığı	12
Yaşam ve Kariyer Becerileri	13
Profesyonellik	13
Esneklik ve Uyum	13
Yenilikçilik	14
Öz-Yönetim	14
Öznel İyi Oluş	14
TEMEL ALAN BECERİLERİ	15
ÇOCUK GELİŞİMİ ALANI İLE İLGİLİ MESLEKİ TANIMLAR	15
TEMEL ÖĞRETİM YÖNTEMİ VE ORTAMI	17
Öğretim Yöntemi	17
Öğretim Materyalleri	18
Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı	19
Öğrenme Kaynakları	19
Öğrenme Ortamı	19
Öğrenme Toplulukları	19
ÖĞRENME ALANI AĞIRLIKLARI	20
Mesleki Alanlar	20
1-Çocuk Gelişimi Alanları ve Dönemleri	20
2-Özel Gereksinimli Çocuklar	21

3-Risk Altındaki Çocuklar.....	22
4-Sağlık Kuruluşlarında Çocuklar	23
5-Anne-Babalık ve Aile	24
6-Gelişimin Desteklenmesi	24
ORTAM VE ÖĞRETİCİ YETKİNLİKLERİ	27
Temel Ortam Yetkinlikleri	27
Temel Öğretici Yetkinlikleri	27
EKLER	28
EK 1. ÇOCUK GELİŞİMİ BECERİ LİSTESİ VE ÖĞRENME DÜZEYLERİ	28
EK 2. ÇOCUK GELİŞİMİ MESLEKİ ÖĞRENME ALANI KONULARI VE ÖĞRENME KAZANIMLARI	32
EK 3. ÇOCUK GELİŞİMİ ALANI İLE İLGİLİ ÖNERİLEN DİĞER KONULAR	39

TABLolar

Tablo 1: Çocuk Gelişimi Eğitim Alanı Yenilikçi Becerileri.....	10
Tablo 2: Çocuk Gelişimi Eğitimi Alanı Yenilikçi Öğretim Yaklaşımı Bileşenleri	17
Tablo 3: Çocuk Gelişimi Eğitim Alanı Öğrenme Alanı Ağırlıkları	26

ÇOCUK GELİŞİMİ EĞİTİM ALANI UÇEP-2025'İN AMAÇ ve HEDEFLERİ

Amaç

Çocuk Gelişimi lisans eğitim programının ana unsur ve esaslarını (minimum standartlarını) ulusal ölçekte, güncel ihtiyaçlar ve özellikler doğrultusunda belirleyerek, çocuk gelişimi lisans eğitimi veren tüm kurum ve kuruluşlarda standardizasyonu sağlamak için ulusal bir çerçeve programının oluşturulması amaçlanmıştır. Bunların kazandırılabilmesi için temel yöntem, materyal ve kaynaklar, değerlendirme yaklaşımları, bu becerilerin geliştirilebileceği çocuk gelişimi lisans programının faydalanacağı disiplin örüntüsü ve bu programı yürütebilmek için temel ortam ve öğretim elemanı gereksinimleri bütüncül bir bakış açısıyla oluşturulmuştur.

Hedefler

ÇGL-UÇEP oluşturulurken; 21. yüzyılda çocuk gelişimcinin sahip olması beklenen özellikler, yeterlikler ve problem çözme sürecine dayalı yaklaşımlar benimsenmiştir. ÇGL-UÇEP -2025 süreciyle birlikte benimsenen hedefler ve ilkeler şunlardır:

Çocuk Gelişimi lisans eğitiminin, eğitim çıktıları, yeterlikler ve sürece dayalı yaklaşım çerçevesinde geliştirilmesi ve uygulanması; bu çerçevede Çocuk Gelişimi lisans mezunlarının sahip olması gereken yeterlikler tespit edilerek tüm lisans eğitim sürecinin bu çerçevede yürütülmesi,

21. yüzyılın gerektirdiği özellikler, yeterlikler ve problem çözme sürecine dayalı yaklaşımlar doğrultusunda Çocuk Gelişimi lisans mezunlarının mesleki yaşamı sırasında yönetmesi gereken çeşitli durumların eğitime yansıtılması,

Mevcut Çocuk Gelişimi lisans eğitim programlarındaki konu ve yeterliklerin, Çocuk Gelişimi bilim alanında yaşanan değişim, gelişim ve gereksinimler doğrultusunda gözden geçirilerek yeniden düzenlenmesi,

Çocuk gelişimi lisans eğitimi veren kurumlarda Çocuk Gelişimi eğitim programlarının ÇGL-UÇEP 2025 doğrultusunda yapılandırılması ve uygulamaya geçirilmesidir.

Çocuk Gelişimi Uzmanı

Çocuk gelişimi alanında eğitim veren sağlık bilimleri fakülte ve yüksekokullarından mezun olan, çocukların yaşam kalitelerinin artırılabilmesi için gebelik döneminde ebeveynlerin bilgilendirilmesinden başlayarak, 18 yaşına kadar her tipteki çocuğun gelişimine ilişkin gelişimsel değerlendirme, tanılama ve izlem yapan; gelişimsel destek programlarını planlayan ve yürüten, çocuğa, aileye/bakım veren kişiye profesyonellere ve topluma çocuk odaklı danışmanlık hizmetlerini sunan meslek mensubudur.

Çocuk Gelişimcinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Çocuk Gelişimcinin görev, yetki ve sorumlulukları, Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen ve (RG,22.05.2014, Sayısı: 29007) yayımlanan “Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik”te, Milli Eğitim Bakanlığı “Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri İle Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik”te (RG, 30.04.2015/29342) ve “Özel Eğitim Kurumları Yönetmeliği”nde (RG 18.05.2012 /28296), Sosyal Hizmet Merkezleri Yönetmeliği”nde (RG, 09.02.2013/28554), Çocuk Koruma Kanunu’nda (Çocuk Koruma Kanunu, 2005) tanımlanmıştır. Bu yönetmelikler doğrultusunda Çocuk gelişimcinin görev yetki ve sorumlulukları aşağıda özetlenmiştir:

- Çocuk ve aile ile görüşerek çocuğun gelişimsel öyküsü ve sosyal çevresi hakkında bilgi alır.
- Formal ve informal yöntemlerle çocukla ilgili verileri toplayarak gelişimsel düzeyini belirlemek için uygun değerlendirmeleri yapar.
- Çocuğun güçlü ve zayıf yönleri ile bireysel özelliklerini, ilgilerini belirlemek amacıyla tüm gelişim alanlarını kapsayacak gelişimsel tanılama yapar.
- Ebeveynlerin ve/veya çocuğa bakım veren birincil çevrenin çocuğun gelişimsel ihtiyaçlarına yönelik bilgilendirilmesi, güçlendirilmesi ve desteklenmesi gereken alanlarla ilgili planlama yapar ve gelişimsel hedefleri belirler.
- Gelişimsel tanılamaya uygun hedefler doğrultusunda gelişimsel destek/müdahale/egitim programı hazırlar.
- Çocuğa ve bakım verene yönelik hazırladığı programı gerektiğinde uygular ya da uygulanması için gelişimsel danışmanlık hizmetleri verir.
- Uygulanan programı değerlendirir, gelişimsel izlemi sürdürür.
- Topladığı veriler doğrultusunda gelişimsel değerlendirme ve tanılama sürecini sistematik bir şekilde raporlar, gerekli durumlarda bu raporları diğer profesyonellerle paylaşır ve/veya çocuğun ilgili profesyonellere yönlendirmesini yapar.
- Çocuğun yüksek yararını korumaya yönelik tüm faaliyetlerde görev alır.
- Çocukların gelişimlerini destekleyici çocuk gelişimi ile ilgili materyalleri tasarlar, tasarlanmasına ve kullanımına yönelik danışmanlık yapar.
- Çocuk gelişimi mesleğiyle ilgili eğitim, bilimsel etkinlik, danışmanlık, araştırma, strateji ve politika geliştirme faaliyetlerine katılır.

21. Yüzyılda Çocuk Gelişimcinin Özellikleri

- Çocuk Gelişimi alanına ilişkin geniş bir bilgi tabanı ve öngörüye sahiptir.
- Bu bilgi tabanından hareketle gelişimsel değerlendirme ve tanılama yaparak gerekli müdahale/destek/egitim programlarını hazırlar, uygular ve izlemlerini gerçekleştirir.
- Ailelere, çocuk ile çalışan diğer profesyonellere ve bireylere gelişimsel danışmanlık yapar.
- Alanına ve Çocuk Gelişimi mesleğine ilişkin olumlu tutumlara sahiptir.
- Mesleki vakalara çok disiplinli bir bakışla yaklaşır, bu doğrultuda kendi disiplini içerisinde ve/veya disiplinler arası süreçlerde etkili iş birliği ve uyum süreçleri geliştirir.
- Mesleğini profesyonellik anlayışı içerisinde sürdürür, güçlü bir sorumluluk duygusuyla sürekli olarak mesleki yetkinliklerini artırır.
- Etik duyarlılıkları gelişmiştir. Bu duyarlılıklarla mesleğinin itibarını artırmaya gayret eder.

- Toplumsal ve çevresel duyarlıklara sahiptir. Bunlarla yaşadığı topluma ve dünyaya katkı sağlar.
- Yaşam boyu öğrenmenin önemine inanır, sürekli biçimde yeni öğrenme kaynaklarına erişir ve onlardan faydalanır.
- Etkin bilgi okuryazarlığı becerileri gösterir. Dijital araçları ve sosyal medyayı etkin biçimde kullanır.
- Mesleki olaylarda, klinik vakalarda eleştirel düşünmeyi ve yansıtıcı akıl yürütmeyi kapsayan etkili problem çözme süreçlerini yürütür.
- Çocuklar, aileleri ve bakım verenler, meslektaşları, diğer alan uzmanları/profesyoneller ve sosyal çevresiyle etkili iletişim süreçlerini yürütür.
- Yenilikçidir. Olaylar/durumlar karşısında yaratıcı çözümler geliştirebilir, girişimcilik sorumluluğu alabilir.
- Sağlık çevrelerinde meydana gelen değişimleri dikkatle ve duyarlı bir şekilde izler, uyum sağlar, esnek düşünerek bilgi ve uygulamalarını geliştirir.
- Mesleki performansını, zamanını kalite süreçlerine uygun olarak etkin ve verimli biçimde yönetir.
- Sanatsal ve entelektüel ilgileri vardır. Böylece yaşam enerjisi ve öznel iyi oluşunu yüksek düzeyde tutar.

ÇOCUK GELİŞİMİ LİSANS EĞİTİM PROGRAMI ULUSAL YETERLİKLERİ

1. Mesleki kavramları, kuramları, ulusal ve uluslararası uygulamaları ve kavramlar arası ilişkileri bilir ve ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip eder.

2. Çocuk gelişimi ile ilgili kazandığı bilgileri kanıta dayalı olarak veri toplama, değerlendirme, yorumlama, uygulamaya aktarma ve geliştirme bilgisine sahiptir.

3. Mesleki bilgileri doğrultusunda, farklı yöntem, teknik ve araçlarla tipik, atipik ve riskli gelişim gösteren çocukları gelişimsel olarak değerlendirir gelişimsel tanılmasını yapar.

4. Mesleki bilgileri doğrultusunda müdahale/destek/eğitim programları hazırlar, uygular, değerlendirir, izler; aileye ve/veya çocuk ile çalışan diğer profesyonellere danışmanlık yapar.

5. Mesleki çalışmalarında çocuğu, aileyi, kurum ve kuruluşları içine alan çok yönlü transdisipliner bir yaklaşımla uygun stratejiler geliştirir ve uygular.

6. Çocuklar, aileler, kurumlar, kuruluşlar, meslektaşlar ve diğer ekip üyeleri ile kişiler arası uyum becerilerini kullanarak etkili iletişim kurar.

7. Sanatsal ve entelektüel ilgileri doğrultusunda, toplumsal sorumluluk bilinci taşıyan proje, araştırma ve etkinlikler planlar, uygular ve süreci izleyip değerlendirir.

8. Mesleki çalışmalarında teknolojiyi etkin bir şekilde kullanır; çağın gereklerine, etik ilkelere ve kalite yönetimi süreçlerine uygun davranır.

ÇOCUK GELİŞİMİ EĞİTİMİ ALANI UÇEP-2025'İN YAPISI

ÇGL-UÇEP-2025 Çocuk Gelişimi lisans eğitim programını düzenlerken program yeterliliklerini dört katman kapsamında incelemiştir.

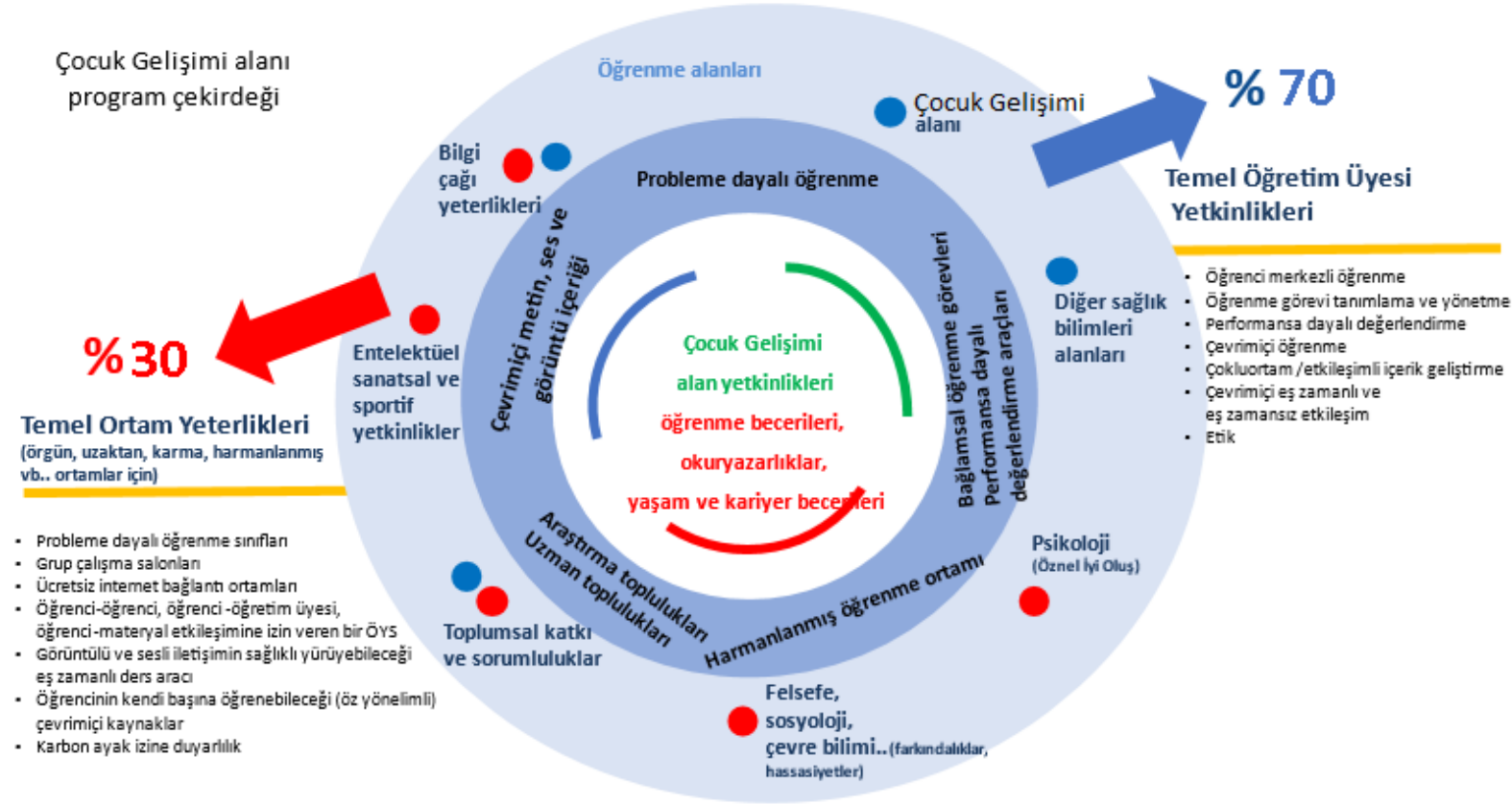
-*Birinci katmanda* yer alan çekirdek beceriler; öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri, yaşam ve kariyer becerilerini kapsayan yenilikçi beceriler ile temel alan becerileri olmak üzere iki grupta açıklanmıştır. Beceriler 21. yüzyıl becerileri de dahil olmak üzere Çocuk Gelişimi mezununun mesleğini uygularken çalışacağı iş ortamına uyum sağlaması ve bu ortamın gelişimine katkıda bulunması için sahip olması gereken yetkinlikleri açıklamaktadır. Temel alan becerileri ise Çocuk Gelişimi mezununun gerçekleştirebileceği asgari görev ve sorumlulukları kapsayan mesleki yetkinlikleri göstermektedir.

-*İkinci katmanda* Çocuk Gelişimi eğitimi alanı için öngörülen temel yenilikçi öğretim yöntemleri ve ortam bileşenleri sunulmaktadır.

-*Üçüncü katmanda* Çocuk Gelişimi eğitimi alanı için öngörülen öğrenme alanı ağırlıkları verilmiştir.

-*Dördüncü katmanda* ise Çocuk Gelişimi eğitimi için öngörülen temel ortam ve öğretici yetkinlikleri yer almaktadır.

ÇGL-UÇEP-2025 süreciyle birlikte benimsenen hedefler ve ilkeler doğrultusunda Çocuk Gelişimi eğitim alanı için belirlenen çekirdek beceriler, temel öğretim yöntemleri, materyal türleri, değerlendirme araçları, öğrenme kaynak ve toplulukları, disiplin örüntüsü ve ortam/öğretici yeterlilikleri Şekil 1'de gösterilmektedir.

Çocuk Gelişimi Eğitim Alanı ÇGL-UÇEP-2025'in Yapısı

Şekil 1.

ÇOCUK GELİŞİMİ ALANI ÇEKİRDEK BECERİLERİ

YENİLİKÇİ BECERİLER

Çocuk Gelişimi eğitim alanı için öngörülen yenilikçi beceriler Tablo 1’de öğrenme becerileri, okuryazarlık becerileri ile yaşam ve kariyer becerileri olarak sınıflandırılarak sunulmuştur. Bu çerçevede, doğası gereği yaşam boyu öğrenmeyi kapsamaması nedeniyle ayrı bir yaşam boyu öğrenme becerisine yer verilmemiştir.

Tablo 1: Çocuk Gelişimi Eğitim Alanı Yenilikçi Becerileri

Öğrenme Becerileri	Okuryazarlık Becerileri	Yaşam ve Kariyer Becerileri
İş birliği (İş birliği, Takım uyumu, Çok boyutlu düşünme)	Bilgi okuryazarlığı (Bilgi okuryazarlığı, Medya okuryazarlığı, Teknoloji okuryazarlığı)	Profesyonellik (Profesyonelliği sürdürme, Etik, Toplumsal duyarlılık)
Yaratıcılık (Yaratıcılık)		Esneklik ve Uyum (Belirsizlikle başa çıkma, Esneklik, Uyum)
Problem çözme (Problem çözme, Eleştirel düşünme, Yansıtıcı düşünme, Karar verme)		Yenilikçilik (Yenilikçilik, Girişimcilik)
İletişim (İletişim)		Öz yönetim (Zaman yönetimi, Performans yönetimi)
		Öznel iyi oluş (Öznel iyi oluş)

Öğrenme Becerileri

Öğrenme becerileri alanı, temel olarak, bir Çocuk Gelişimcinin mezun olduktan sonra çalışacağı iş ortamına uyum sağlaması ve bu ortamın gelişimine katkıda bulunması için sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Çocuk Gelişimi alanı için bu kategoride iş birliği, yaratıcılık, problem çözme ve iletişim olarak dört beceri grubu yer almaktadır.

İş Birliğı Becerileri

İş birliğı becerileri bir Çocuk Gelişimcinin mesleğinin gereğı olarak sahip olması gereken disiplin içi ve disiplinler arası iş birliğı ve bakış açısı geliştirme yetkinliklerini kapsamaktadır. Bu becerilere ilişkin anahtar öğrenme kazanımları şu biçimde listelenebilir:

- Alanının gerektirdiğı farklı uzmanlık çeşitliliğı içerisinde takım üyesi olarak görev alır.
- Disiplinler arası/çok disiplinli takımlarda uyum içerisinde çalışır.
- Takım oluşturur ve yönetir.
- Proje yönetim süreçlerinin farkındadır.
- Alan sorunlarına disiplinler arası projelerle çözüm üretir.
- Mesleki vaka ve sorunları çok disiplinli bakış açısıyla, farklı etken ve etkileri bir arada gözeterek inceler.
- Çok yönlü çözümler geliştirir.

Yaratıcılık

Yaratıcılık becerileri bir Çocuk Gelişimcinin mesleki durumlara yaklaşırken sahip olması gereken detaylı (etrafli düşünme) düşünme, farklı disiplinlerle bağlantı kurma ve böylece yaratıcı alternatifler geliştirme yetkinliklerini kapsamaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Alanı ile yaşam olayları arasında bağlantılar kurar.
- Alanı ile ilgili durumlarda yaratıcı düşünme yollarını (bütüncül bakma, etrafli düşünme, analogi geliştirme gibi) kullanır.
- Yaratıcı çözümler için iş birliğı süreçleri geliştirir.

Problem Çözme

Problem çözme becerileri bir Çocuk Gelişimcinin mesleki vaka ya da problemler, özellikle klinik problemler üzerine çözüm/yöntem üretirken, bu çözüm/yöntemi uygularken ve iyileştirirken kullanması gereken akıl yürütme yetkinliklerini kapsamaktadır. Bu doğrultuda problem çözme, eleştirel düşünme ve yansıtıcı düşünme (yansıtıcı akıl yürütme ve karar verme) yetilerini geliştirmeye odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Alanıyla ilgili olarak eğitim ve klinik ortamlarda ortaya çıkan karmaşık problemleri belirler.
- Problemlerin nedenlerini, oluşum süreçlerini ve etkilerini muhakeme ederek öncelikleri belirler.
- Problemin çözümüne yönelik olarak (kanıta dayalı) çözüm stratejileri (hipotezler) geliştirir.
- Bu strateji/yöntemlerin (hipotezlerin) uygunluk derecesine karar verir ve buna göre sıralar.
- Strateji/yöntemleri (hipotezleri) uygular.
- Strateji/yöntemleri (hipotezleri) belirlediğı göstergeler üzerinden izler.
- Elde edilen sonuçlar, uygulama başarısı, ortam, uygulayıcı özellikleri gibi değişkenleri dikkate alarak derinlemesine akıl yürütme süreçleri yürütür ve strateji/yöntemini iyileştirir.

İletişim

İletişim becerileri bir Çocuk Gelişimcinin mesleğinin temel bir özelliği olarak sahip olması gereken yüz yüze ve çevrimiçi sosyal etkileşim becerilerini tanımlamaktadır. Kendini iyi ifade etmenin yanı sıra, etkin dinleme, saygınlık, tartışma ve empati yetkinliklerini kapsamaktadır. Bu doğrultuda ortaya çıkan temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Çevrimiçi ve yüz yüze ortamlarda etkili iletişim yollarını açıklar.
- İletişim kurduğu çevreleri tanır.
- Etkili iletişim süreçlerini düzenler.
- Kendini en doğru şekilde ve etkili biçimde ifade eder.
- Yetişkin ve/veya çocuğu etkin bir şekilde dinler.
- Tartışma (müzakere) ilke ve yöntemlerini uygular.
- İletişimde saygınlık, dürüstlük ve güvenilirliğe ilişkin olumlu tutumlara sahiptir.

Okuryazarlık Becerileri

Okuryazarlık becerileri alanı, en yalın biçimiyle, bir Çocuk Gelişimcinin gerek öğrencilik gerekse yaşam boyu öğrenme süreçlerinde güvenilir bilgi kaynakları ve doğruları, güvenilir ve yanlış olanlardan ayırması, bilgi kaynaklarının arkasındaki yayın kuruluşları ve teknolojiyi ayırt edebilmesi ve bu bakışla en doğru ve güvenilir bilgiye erişip yararlanması için sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Çocuk Gelişimi alanı için bu kategoride bilgi okuryazarlığı beceri grubu yer almaktadır.

Bilgi Okuryazarlığı

Bilgi okuryazarlığı becerileri, bir Çocuk Gelişimcinin güncel mesleki teknolojilerden yararlanırken ve ayrıca çevrimiçi bilgileri kullanma, bilgi üretme ve çevrimiçi öğrenme süreçlerine dahil olurken sahip olması gereken yetkinlikleri kapsamaktadır. Bu kapsamda mesleki teknolojileri kullanma, doğru ve güvenilir bilgi kaynaklarından uygun biçimde yararlanma, çevrimiçi bilgi üretme ve yayma, sosyal ağlarda varlık gösterme, çevrimiçi öğrenme ve tüm bu amaçlarla bilişim teknolojilerinden etkin yararlanmayı kapsamaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Mesleki anlamda güncel teknolojileri etkin biçimde kullanır.
- Çevrimiçi bilgiye erişim yollarını ve bunların doğruluk ve güvenilirlik düzeylerini açıklar.
- Bilgi kaynakları içerisinde amaca uygun, güncel ve güvenilir olanları seçer.
- Ulaştığı bilgiyi eleştirel bakış açısıyla değerlendirir.
- Nitelikli özgün bilgi üretir.
- Ürettiği bilgiyi etkili biçimde paylaşır.
- Sosyal medya araçlarını etkin biçimde kullanır.
- Etki gücü yüksek sosyal medya paylaşımlarının temel özelliklerini tartışır.
- Alanıyla ilgili sosyal medya içeriğini izler.
- Çevrimiçi öğrenme/uzaktan eğitim ortamlarını kullanır.
- Bilgiye erişim, bilgiyi kullanma, üretme ve yaymaya yönelik etik ve yasal konularda temel bir anlayışa sahiptir.

Yaşam ve Kariyer Becerileri

Yaşam ve kariyer becerileri, basitçe, bir Çocuk Gelişimcinin profesyonel yaşamını başarılı, itibarlı ve sürdürülebilir biçimde devam ettirmesi için sahip olması gereken yetkinliklere odaklanmaktadır, bu amaçla birtakım mesleki ve günlük yaşam becerilerine temas etmektedir. Çocuk Gelişimi alanı için bu kategoride profesyonellik, esneklik ve uyum, yenilikçilik, öz yönetim ve öznel iyi oluş beceri grupları yer almaktadır.

Profesyonellik

Profesyonellik becerileri, bir Çocuk Gelişimcinin bir yandan kendini geliştirirken diğer yandan da Çocuk Gelişimi alanının itibarını koruyarak ve güçlendirerek mesleğini sürdürmesine ilişkin yetkinlikleri kapsamaktadır. Bu doğrultuda profesyonelliği sürdürme ve etik hassasiyete odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Mesleki yükümlülüklerin doğru biçimde yerine getirilmesi ve mesleğin itibarının korunması noktasında kendini sorumlu hisseder.
- Mesleğine ilişkin yasal düzenlemeleri, mevzuatı ve etik ilkeleri hassas biçimde izler ve uygular.
- Meslek etiğinin önemine inanır, bu konuda diğer meslektaşlarını da yönlendirir.
- Mesleki faaliyetlerini sürekli bir öz-değerlendirme mantığı içerisinde sürdürür.
- Mesleki süreçlerine ilişkin akran değerlendirmeleri ve dış çevre değerlendirmelerine açıktır.
- Değerlendirmelerde ortaya çıkan önerileri değerlendirir ve gerekli görürse uygular.
- Akran ve dış değerlendirme süreçlerine ilişkin olumlu tutumlara sahiptir.
- Akran ve dış değerlendirme süreçlerinde görev alır.
- Alanına ilişkin meslek örgütlerini tanır, bunların bünyesinde görev alır.
- Alanıyla ilgili güncel gelişmeleri izler ve uyum sağlar.
- Alanıyla ilgili güncel bilgi sağlayıcı olur.
- Yaşam boyu mesleki gelişimin önemini farkındadır.
- Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlara sahiptir.
- Alan yetkinlikleri üzerinden topluma katkı sağlama farkındalığına sahiptir.
- Alanı itibarıyla toplumsal katkı faaliyetlerine etkin biçimde katılır.
- Özgün toplumsal katkı fikirleri geliştirir.
- Alanında yapılan çalışmaların insanlığa katkı sağlayacağına ilişkin olumlu tutumlara sahiptir.
- Yaşadığı çevreyi ve dünyayı korumaya ve katkı sağlamaya yönelik farkındalıkları geliştirmiştir.

Esneklik ve Uyum

Esneklik ve uyum becerileri, bir Çocuk Gelişimcinin mesleğini çevresel belirsizlikler ve değişimlere uyum sağlayarak devam ettirmesine (sürdürülebilir bir kariyere) yönelik yetkinlikleri içermektedir. Bu doğrultuda esnek düşünme ve çevresel değişime uyum sağlamaya odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Alan ekosistemini, belirleyici etkileri olan bileşenleri ile (alanı, diğer sağlık alanları, ilgili sosyal çevreler, teknoloji vb.) tanır.
- Alandaki değişimi, bu bileşenleri gözeterek farklı çevreler ile basılı ve çevrimiçi kaynaklar, ayrıca sosyal çevreler üzerinden etkin biçimde izler.

- Alandaki değişime ilişkin öngörü geliştirir.
- Yeni tamamlayıcı ve bütünleyici danışmanlık yollarını araştırır ve eleştirel biçimde inceler.
- Uygun bulduğu tamamlayıcı ve bütünleyici danışmanlık yollarını uygular ve uygulama sonuçlarını değerlendirir.
- Belirsiz ortamlarda mesleğini icra etmeye ilişkin strateji ve yaklaşımları özetler.
- Alanın doğası gereği karmaşık, önceliklerin değiştiği ortamlarda ve baskı altında uygun stratejiler kullanarak etkin biçimde çalışır.

Yenilikçilik

Yenilikçilik becerileri, bir Çocuk Gelişimcinin mesleğinde güncel kalabilmesi ve böylece ulusal ve küresel Çocuk Gelişimi topluluğunun güncelliğine katkı sağlayabilmesi için sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Bu kapsamda yenilikçilik ve girişimcilik özelliklerine odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Günlük yaşamda ve iş yaşamında yeniliklere uyum sağlar.
- Yeni ve farklı fikirlere açıktır.
- Farklı alanlardaki yenilikleri alanına transfer eder.
- Alanı ile ilgili çevreleri analiz eder, fırsat ve tehditleri belirler.
- Proje geliştirme ve başvuru süreçlerinin farkındadır.
- Alanı ile ilgili işletme, yönetsel ve organizasyon süreçlerinin farkındadır.
- Alanıyla ilgili yaratıcı ve yenilikçi fikirler doğrultusunda girişimlerde bulunur.

Öz-Yönetim

Öz-yönetim becerileri, bir Çocuk Gelişimcinin mesleğini yürütürken zamanını ve enerjisini dengeli ve verimli biçimde kullanabilmesi için sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Bu kapsamda zaman ve performans yönetimine odaklanmaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Zaman yönetimi stratejilerini etkin biçimde uygular.
- Mesleki kariyerini doğru ve ulaşılabilir hedefler doğrultusunda planlar ve yönetir.
- Var olan kaynakları etkin ve verimli bir biçimde kullanır.

Öznel İyi Oluş

Öznel iyi oluş becerileri, bir Çocuk Gelişimcinin mesleğini yürütürken fizyolojik, psikolojik ve sosyal iyi oluşunu koruması, böylece hem kişisel motivasyonuna ve yaratıcılığına hem de çalıştığı birimin/ekibin motivasyon ve yaratıcılığına olumlu katkı sağlaması için sahip olması gereken yetkinlikleri tanımlamaktadır. Bu kapsamda mesleğini sevmek, ayrıca çeşitli düşünce, sanat ve spor alanlarına ilişkin ilgileri kapsamaktadır. Bu becerilere ilişkin temel kazanımlar şu biçimdedir:

- Mesleğini değerli bulur.
- Farklı ilgi alanlarının sağlık ve zindeliği korumak için hem kendi hem de iş ortamı ve çevresi için önemine inanır.
- Alanı dışında ilgilenmekten mutlu olduğu sanat, spor ya da bilim dalları vardır.
- İş yaşamı, günlük yaşam, kişisel gelişim ve boş zamanı arasındaki dengeyi korur.

TEMEL ALAN BECERİLERİ

ÇGL-UÇEP-2025, Çocuk Gelişimi programının misyonuna uygun olarak mesleki yeterliliklerin tamamını kapsayan temel alan becerileri aşağıda sunulmuştur.

- Tipik/atipik/riskli gelişim gösteren çocuk(lar) için formal ve informal yöntemlerle veri toplar.
- Topladığı verileri sistematik bir şekilde raporlar ve gelişimsel ve/veya eğitimsel tanılama yapar.
- Çocuk ve yetişkinle etkili iletişim kurarak gelişimsel danışmanlık sürecini yürütür.
- Gelişimsel tanılamaya uygun gelişimsel hedefler doğrultusunda gelişimsel destek/müdahale/eğitim programı hazırlar.
- Hazırladığı programı gerektiğinde uygular ya da uygulanması için danışmanlık yapar.
- Uygulanan programı değerlendirir ve gelişimsel izlemi sürdürür.
- Çocuğun ailesine çocuk odaklı ve aile merkezli uygulamalarla danışmanlık verir.
- Çocukla çalışan profesyonellerle iş birliği yapar ve gereksinimleri doğrultusunda danışmanlık yapar.

Çocuk Gelişimi lisans programında tanımlanan temel alanlara yönelik Çocuk Gelişimi Uygulamaları ve İlgili Becerileri Öğrenme Düzeyleri Ek-1’de sunulmuştur.

ÇOCUK GELİŞİMİ ALANI İLE İLGİLİ MESLEKİ TANIMLAR

Çocuk Gelişimi Mesleği Süreci: Çocuk Gelişimi Mesleği Süreci, temel olarak çocuk gelişiminin değerlendirilmesi ve gelişimsel tanımlamanın yapılması, çocuk ve ailenin gelişimsel gereksinimlerinin belirlenerek uygulanacak gelişimsel destek/müdahale/eğitim programlarının hazırlanması/ uygulanması, çocuk odaklı aile danışmanlığı ve gelişimsel izlemin yürütülmesi aşamalarını kapsamaktadır.

Gelişimsel Değerlendirme: Gelişim değerlendirme araçları ile çocuğun gelişim alanlarındaki durumunun ve gelişim yaşının belirlenmesi işlemidir. Uygulamada formal ve informal gözlemler, standart değerlendirme araçları ve yöntemleri kullanılır. Değerlendirme araçları ve yöntemleri değerlendirilecek çocuğun takvim yaşına göre belirlenir ve çocuğun gereksinimlerine göre gerekirse birden fazla değerlendirme aracı seçilebilir. Gelişim değerlendirme araçlarını uygulayarak toplanan veriler standart gelişim normları ile karşılaştırılarak çocuğun her bir gelişim alanındaki durumu- gelişim yaşı saptanır daha sonra genel bir gelişim profili çıkarılır. Gelişimsel değerlendirme sonuçları tek başına gelişimsel tanılama sağlamaz.

Tarama: Bir çocuğun öğrenme ve gelişimine dair bir ön değerlendirme yapmak, genel gelişimini saptamak ve gelişimsel alanlarda gecikme yaşayabilecek çocukların belirlenmesine yönelik kısa ve standardize değerlendirmedir, ancak gelişimsel tanılama sağlamaz. Çocukluk döneminde taramanın temel amacı, daha derinlemesine/ ayrıntılı değerlendirilmesi gereken, özel gereksinimleri olan veya risk altında olan çocukları belirlemek için çok sayıda çocuğun/ büyük grupların hızlı bir şekilde değerlendirilmesidir. Gelişimsel tarama, gelişimsel veya davranışsal bozukluklara yönelik risk faktörlerinin erken tanımlanmasına yardımcı olacak kısa, formal ve standardize değerlendirmeler olarak tanımlanmaktadır. Tarama testinde herhangi bir sorun görülen bir çocuğun daha sonra ayrıntılı değerlendirilmesi ve gelişimsel tanımlamanın yapılması gerekir.

Eğitsel Tanı: Eğitsel tanı profesyonel Çocuk Gelişimi mesleği sürecinde, çocuğun gelişiminin desteklenmesi için gerekli eğitim gereksinimlerinin etkili bir şekilde karşılanmasında ve hizmet verilen çocuğun ve ailesinin eğitimi için hazırlanacak eğitim programlarının hedeflerinin oluşturulmasında esas alınacak ana ölçüttür. Çocuk Gelişimi mesleği sürecinde eğitsel tanının belirlenebilmesi için öncelikle gelişimsel tanımlamanın yapılması gereklidir.

Gelişimsel Tanılama: Tipik/atipik/riskli gelişim gösteren çocuğun gelişimine ilişkin sistemli ve sürekli, formal ve informal tekniklerle veri toplama ve verileri yorumlama işlemidir. Gelişimsel tanılama tıbbi bir tanı değildir veya tıbbi tanının yerine kullanılamaz, bunun yanı sıra kanıta dayalı uygulamalarda profesyonel çocuk gelişimi desteğinde, çocuğun gelişimsel gereksinimlerinin etkili bir şekilde karşılanmasında ve hizmet verilen çocuğun ve ailenin gelişimsel destek ve müdahaleden yararlanmasında temel adım olarak ele alınır. Ayrıca gelişimsel problemi olan ancak tıbbi tanısı olmayan çocukların tıbbi tanılama için ilgili uzman hekime yönlendirilmesi bakımından önem arz etmektedir. Gelişimsel tanılama; çocuk hakkında gelişimsel bilgi sağlamak, gelişimsel gecikme/ gelişimsel gerilik/ risk altında olan alan veya alanları belirlemek, atipik ya da riskli gelişim özelliği olup-olmadığını saptamak, güçlü gelişimsel özelliklerini ve desteğe ihtiyaç duyduğu gelişimsel alan ve özellikleri belirlemek amacıyla yapılır. Tanılama aşamasında çocuğun özelliklerine uygun değerlendirme aracını seçme, çeşitli araçları kullanarak veri toplama, verileri yorumlama ve organize etme, değerlendirme ve gelişim durumunu raporlama işlemleri gerçekleştirilir. Toplanan veriler standart gelişim normları ile karşılaştırılarak çocuğun her bir gelişim alanındaki durumu saptanır ve genel gelişim profili çıkarılarak özgeçmiş bilgileri ve sosyal ortam özellikleri de dikkate alınarak çocuğun gelişimi konusunda bir karara varılır ve gelişimsel tanılama yapılır.

Gelişimsel tanılama, çocuk ve ailenin gelişimsel ihtiyaçlarının belirlenmesi ve karşılanmasında, uygulanacak gelişimsel destek programlarının oluşturulmasında ve sonuçların değerlendirilmesinde temel ögedir. Gelişimsel tanılama gelişimsel özelliklerin yanı sıra, çocukların gelişimini doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyebilecek; dolayısıyla Çocuk Gelişimcinin bir gelişimsel destek/ müdahale/ eğitim programı oluşturmasını ve/veya çocuk odaklı aile danışmanlığı yapmasını gerekli kılan ve ancak klinik olarak tıbbi tanı kriterlerini karşılamayan durumları kapsamalıdır.

Gelişimsel Destek/Eğitim/Müdahale Programı: Gelişimsel tanılama sonucuna göre; çocuğun yaşı, herhangi bir eğitim/rehabilitasyon vb. kuruma devam edip etmediği, aile ve sosyal çevre özellikleri, güçlü yönleri ve desteklenmesi gereken alanları dikkate alınarak gelişimsel destek/ eğitim/ müdahale programlarından hangisine gereksinim duyulduğuna karar verilerek uygun program hazırlanır. Gelişimsel destek/ eğitim/ müdahale programı tıbbi bir tedavi veya tıbbi bir girişim değildir. Bu programlar gelişimsel problem veya çevresel etmenler vb. nedeniyle etkilenen, geciken veya bozulan gelişimin, çocuğun gelişebilme potansiyeli doğrultusunda desteklenmesi ve hız kazandırılması amacıyla hazırlanan programlardır. Gelişimsel destek/ müdahale/ eğitim programlarının hazırlanması aşamasında gelişimsel tanılama ile birlikte varsa tıbbi tanı ve/ veya eğitsel tanı dikkate alınır. Gelişimsel tanılama sonucunda eğer çocuğun tıbbi tanısı yok ancak tıbbi tanı alması gereken bir gelişimsel durumu varsa, önce tıbbi tanı alması için ilgili uzman hekime yönlendirilir, tıbbi tanısı konulduktan sonra destek/ eğitim/ müdahale programı hazırlanır. Hazırlanan program çocuğun ve ailenin özellikleri ile gereksinimlerine bağlı olarak doğrudan Çocuk Gelişimci tarafından sistematik biçimde uygulanır, değerlendirilir, değişen gereksinimler ve ilgiler doğrultusunda yeniden düzenlenerek uygulama süreci devam ettirilir. Çocuk Gelişimcinin doğrudan uygulama yapmadığı durumlarda aileye/çocuğa bakım veren kişiye/ çocukla ilgilenen profesyonele programı nasıl uygulayacağı konusunda rehberlik yapılır. Danışmanlık sırasında bilgi verici sözlü açıklamaların yanı sıra programın anlaşılır olabilmesi için model olma, demonstrasyon vb. teknikler kullanılır. Önerilerin aileye yazılı olarak verilmesi beklenir.

Çocuk Odaklı Aile Danışmanlığı: Gelişimsel tarama, değerlendirme ve tanılama, destek/ eğitim/ müdahale programı hazırlama süreci sonunda sonuçlar ve destek/ eğitim/ müdahale programlarından hangisinin uygulanacağı aileye açıklanır. Bunlarla birlikte çocuğa yaklaşım, ana-baba tutumları, çocukla iletişim, problem çözme becerileri, ana-baba ilişkilerinin çocuğa yansımaları, gelişimsel dönem özellikleri, davranış problemleri, kardeşler arasındaki ilişkiler vb. konularda ailenin gereksinimleri saptanarak, aile merkezli uygulamalarla danışmanlık yapılır. Çocuk odaklı aile danışmanlığında ailenin yapısı, sosyoekonomik düzeyi, çocuğu algılama şekli, çocuğun özel gereksinimi varsa bununla ilgili bilgi düzeyi gibi konular dikkate alınır. Aile ile görüşmede saygınlık, saydamlık, gizlilik ve ilgilenme ilkelerine bağlı kalınır.

Çocuk Gelişim İzlemi: Gelişimsel tanılamayı takiben gelişimsel destek/ eğitim/ müdahale programı hazırlanıp uygulandıktan sonra çocuğun gelişimi, takvim yaşı ve gereksinimlerine bağlı olarak belli

aralıkla tekrar değerlendirilmesi ve çocuk için hazırlanan destekleyici programın etkilerinin takip edilmesi sürecidir. Değerlendirme sonuçlarına göre destek/eğitim/müdahale programı devam ettirilir ya da gerekli görülürse yeniden düzenlenir.

TEMEL ÖĞRETİM YÖNTEMİ VE ORTAMI

Çocuk Gelişimi alanı için öngörülen yenilikçi öğretim bileşenleri Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2: Çocuk Gelişimi Eğitimi Alanı Yenilikçi Öğretim Yaklaşımı Bileşenleri

Öğretim yöntemi	Probleme dayalı öğrenme, aktif öğrenme, kanıta dayalı öğrenme
Öğretim materyalleri	Bağlamsal öğrenme görevleri (bireysel ve grup olarak), bunlara bağlı etkinlik yaprakları
Ölçme ve değerlendirme yaklaşımı	Performansa dayalı (biçimlendirici) değerlendirme Rubrik, kontrol listesi, akran değerlendirme, öz değerlendirme
Öğrenme kaynakları	Dijital, çevrimiçi ortamda erişilebilir, kendi kendine öğrenmeye uygun metin, ses ve görüntü içeriği
Öğrenme ortamı	Sınıflar, laboratuvarlar, mesleki uygulama yapılan kurum ve kuruluşlar
Öğrenme toplulukları	Uygulama topluluğu, araştırma topluluğu

Öğretim Yöntemi

Çocuk Gelişimi alanı yenilikçi çekirdek eğitim programı için temel öğretim yöntemi probleme dayalı öğrenmedir. Bu yaklaşım basitçe, öğrencilerin gerçek mesleki yaşam durumları ve bu durumlar içerisindeki problemlerle sınıf ortamında, sınıfın deneyim kaynağı olan öğretim elemanı gözetiminde etkileşmesini tanımlamaktadır. Bu etkileşim içerisinde öğrenciler problemin bileşenlerini analiz etmekte, bağlamı başka bir söyleyişle o problemin yaşandığı bilim alanı ve gerçek yaşam uzantılarını (ortam, kaynaklar, kişiler, nedenler, etkiler vb.) anlamakta ve bu bağlamda işlevsel çözümler geliştirmektedir. Sonrasında bu çözümler üzerine tartışmalar ve akıl yürütme süreçleri yürütülmekte, mümkünse denenmekte ve sonuçları gözlemlenerek değerlendirilmektedir. Böylece yukarıda ele alınan yenilikçi beceriler ve üst düzey düşünme yetileri bağlamsal biçimde Çocuk Gelişimi alanına ilişkin durumlara özgü biçimde geliştirilebilmektedir. Yöntemin karakteristik özellikleri şu biçimde listelenebilir:

- Çocuk Gelişimi alanına ve uygulamalarına ilişkin bağlamsal durumlar ve problemler

- Grup çalışmaları, akran öğrenmeleri, öğretim elemanı yönlendirmesi, sınıf içi tartışmalar, ürün geliştirme ve paylaşma süreçlerini içeren etkinlikler
- Tanımlı ve çeşitli bilgi kaynakları ve erişim olanakları
- Grup içi ve gruplar arası etkileşim olanakları

Bu doğrultuda yöntemin işleyişine ilişkin temel bileşenler şu biçimde ortaya konulabilir:

- Dersle ilgili gerçek yaşam durumları, bunlar içerisindeki farklı bileşenler, taraflar ve karmaşık problem durumları haline getirilir.
- Problemlerin doğası (tek/çok disiplini) belirlenir.
- Öğrenme görevleri ve bu görevlerin niteliğine karar verilir (bireysel görevler, grup görevleri).
- Öğrenciler araştırma, grup içi etkileşim ve ürün geliştirmeye dayalı öğrenme görevlerini ders dışında bireysel olarak/grup arkadaşlarıyla birlikte gerçekleştirir.
- Sınıf içerisinde dönüt alma, dönüt verme, ortak yargılara ulaşma gibi amaçlara hizmet eden paylaşma, tartışma ve değerlendirme görevleri gerçekleştirilir.
- Ders içi tartışma zamanlarını artırmak için öğretim elemanı önceden dersin kuramsal kısımlarından uygun gördüğü bölümleri metin, ses ve görüntü gibi farklı türlerde öğrencilerin kendi kendilerine öğrenebilecekleri materyallere dönüştürür. Bunlar öğrencilerin farklı cihazlardan her zaman erişebilecekleri çevrimiçi ortamlara yüklenir.
- Öğretim üyesi ders içinde daha çok tartışmaları yönlendiren, grup çalışmalarına dönüt veren, motive eden ve cesaret veren konumundadır.
- Öğrenme görevlerindeki performanslar, çeşitli araçlarla izlenir.
- Dönem sonunda tüm gruplar, grup çalışmalarını bilişsel bir ürüne dönüştürür ve paylaşır.

Yöntemin hayata geçirilmesi için temel ortam bileşenleri ise grup çalışmasına uygun modüler sınıflar, gruplar için bağımsız ve internet bağlantılı çalışma salonları, fakülte içi ücretsiz internet bağlantı noktaları ve yine gruplar için çevrimiçi etkileşim olanaklarının sağlanmasıdır.

Yetkinlikler, müfredattaki dersler kapsamında yukarıda verilen yöntemlerle kazandırılabilmesinin yanında, öğrenci kongreleri, programların düzenlediği ulusal ve uluslararası kongreler, seminerler, projeler gibi bilimsel faaliyetlerin düzenlenmesinde görev alma, düzenlenmiş bilimsel faaliyetlere katılım sağlama gibi yollarla güçlendirilebilir. Bunların yansırı öğrencilerin sosyal sorumluluk projeleri yürütmeleri ve yürütülen projelerde görev almaları da beklenen çağdaş becerilerin kazanılmasına katkı sağlar. Ayrıca kültür, spor ve sanat etkinliklerine yönelmeleri özellikle nesnel iyi oluş gibi becerilerin kazanımı için etkili olur.

Öğretim Materyalleri

Çocuk Gelişimi alanı yenilikçi çekirdek eğitim programında öngörülen öğretim materyallerinin temel özelliği, probleme dayalı öğrenme yöntemi içerisinde bağlamsal, bir başka deyişle üzerinde çalışılan durumun gerçek doğasına özgü öğrenme görevleri barındırmasıdır. Bu öğrenme görevleri birey ya da grup düzeyinde olabilir, bir ya da birden çok görevi kapsayabilir. Grup çalışmalarında bütün grup üyelerinin birlikte gerçekleştireceği görevler olacağı gibi ayrı ayrı gerçekleştirilmesi gereken bileşenler de bulunabilir. Bu noktada temel bir gereklilik, öğrenme görevlerinin ders dışında oluşturacağı iş yükünün dikkatli biçimde yönetilmesi, ders ve program iş yükü hesabında dikkate alınmasıdır. Öğrencilere sunulacak etkinlik yapıları, görevin nasıl gerçekleştirileceğini ve beklenen ürünün niteliğini açık biçimde ortaya koymalı, ayrıca bu görev için ayrılması gereken zamanı gerçekçi biçimde tanımlamalıdır. Öğrencilerin zamanlarını doğru yönetebilmeleri için bu detay son derece önemlidir.

Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı

Çocuk Gelişimi eğitimi alanı yenilikçi çekirdek eğitim programında öngörülen ölçme ve değerlendirme yaklaşımı performansa dayalı biçimlendirici bir yaklaşımdır. Öğrencilerin bireysel ve grup performansları dönem boyunca rubrikler, kontrol listeleri, portfolyo dosyaları ve akran değerlendirme formları gibi araçlarla değerlendirilmelidir. Tüm bu araçlar dönem başında öğrencilere açık biçimde sunulmalıdır.

Öğrenme Kaynakları

Çocuk Gelişimi alanı yenilikçi çekirdek eğitim programında öngörülen öğrenme kaynakları öz-yönlendirmeli, bir başka ifadeyle öğrencilerin kendi kendine öğrenmesini kolaylaştıracak biçimde geliştirilmiş kaynaklardır. Bu kaynaklar için dört karakteristik özellik şu biçimde listelenebilir:

- Öğrenciyi öğreneceği konuya hazırlamalıdır.
- Kazandırmayı hedeflediği kazanımları açık biçimde ortaya koymalıdır.
- Öğrenciyi öğrenmeye bağlayabilmeli, ilgi ve motivasyonunu diri tutmalıdır.
- Öğrencinin öğrenme düzeyini değerlendirmesine olanak verecek bir öz-değerlendirme modülü barındırmalıdır.

Kaynaklar günümüz öğrencisinin öğrenme alışkanlıkları doğrultusunda daha az metin içerik daha çok görsel, işitsel ve video içerik bakışıyla dijital olarak geliştirilmeli ve çevrimiçi ortamda farklı bilişim cihazları üzerinden erişilebilir olmalıdır. Kaynaklar mümkün olduğu kadar alternatifli olmalı, öğrencilerin bir konuyu öğrenebileceği en az iki ve mümkünse farklı türde kaynak bulunmalıdır.

Öğrenme Ortamı

Öğrenme ortamı, öğrencilerin öğrenme eylemini gerçekleştirdikleri farklı ortamlar anlamına gelir. Çocuk Gelişimi eğitim alanında öğrenim gören öğrenciler, sınıf ortamında sürdürülen derslerde öğrendikleri gibi, her yaştan ve her tipteki çocuk/lar ve aile/lerle çalışılan bölüm bünyesindeki ünitelerde, mesleki uygulamaları gerçekleştirdikleri üniversite dışındaki kurum ve kuruluşlar gibi doğrudan çocuk ve ailelerin bulunduğu ya da çocuk ve aileleri ele alan çok farklı ve çeşitli ortamlarda da öğrenmeyi gerçekleştirmektedirler. Çocuk Gelişimi eğitim alanındaki mesleki uygulamalar, programda kazanılan teorik ve pratik bilgilerin, becerilerin ve yeterliliklerin gerçek mesleki yaşamda uygulanarak mesleki yeterliğin çeşitli stratejilerle arttırıldığı ve profesyonel yaşama hazırlayıcı bir eğitim-öğretim sürecidir.

Öğrenme Toplulukları

Çocuk Gelişimi alanı yenilikçi çekirdek eğitim programında öngörülen öğrenme toplulukları araştırma ve uygulama topluluklarıdır. Bir araştırma topluluğu, basitçe, öğrencilerin çeşitli sorun durumlara çözümler üretmek üzere bir araya geldiği araştırma sonuçları ve karşılıklı düşüncelerini paylaştığı, öğretim elemanlarının ve zaman zaman da dış uzmanların dahil olabildiği çoğunlukla eş zamansız olmakla birlikte zaman zaman eş zamanlı etkinliklere de yer verilebilen çevrimiçi bir öğrenme topluluğudur. Gerek öğretim yönteminin desteklenmesi gerekse beceri katmanında ortaya çıkan iletişim, bilgi ve üst düzey düşünme becerilerinin gelişimi açısından bu topluluk son derece önemlidir. Uygulama topluluğu ise öğrencilerin, öğretim üyelerinin ve sektörde görev alan çocuk gelişimcilerin bir araya geldiği ve daha çok

güncel mesleki sorunların tartışıldığı ve çözümlerin paylaşıldığı bir çevrimiçi topluluktur. Bu topluluk aracılığıyla öğrenciler gerçek meslek bağlamlarıyla canlı ve güncel bağlantılar kurabilecektir. Çocuk Gelişimi eğitim programının yenilikçi doğasını koruyabilmesi açısından da bu topluluk son derece önemlidir.

ÖĞRENME ALANI AĞIRLIKLARI

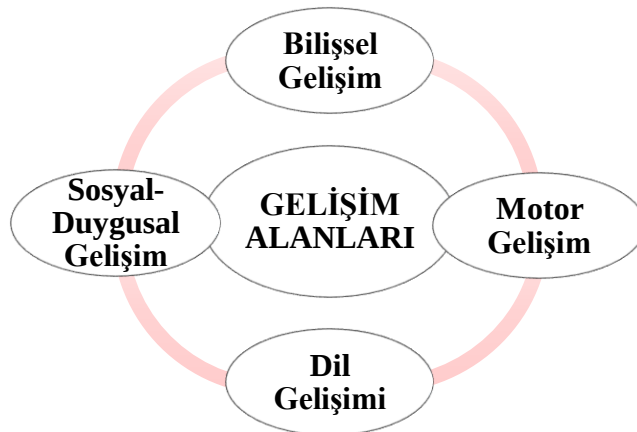
Mesleki Alanlar

Mesleki öğrenme alanları; Çocuk Gelişimi alanları ve dönemleri, özel gereksinimli çocuklar, risk altındaki çocuklar, sağlık kuruluşlarında çocuklar, anne-babalık ve aile, gelişimin desteklenmesi alanları şeklinde ele alınarak aşağıda açıklanmış, Çocuk Gelişimi mesleki öğrenme alanı konuları ve öğrenme kazanımları Ek-2’de verilmiştir.

1-Çocuk Gelişimi Alanları ve Dönemleri

a-Gelişim Alanları

İnsan gelişimi süregelen değişimini belirli alanlarda sürdürür. Bu alanlar gelişimin olağanüstü ve aynı zamanda karmaşık olan sürecini daha anlaşılır hale getirir. Çocuk gelişimi süreci dört gelişim alanında gruplandırılarak incelenir.

Bilişsel Gelişim: Bilişsel gelişim genel olarak zekanın olgunlaşmasıdır. Fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişmesinin yanında çocuğun organize olması, problem çözme ve genelleme yapabilme için kullanılan soyut düşünce, bellek, dikkat kontrolü gibi süreçleri içerir.

Motor Gelişim: Motor gelişim, fiziksel büyüme ve merkezi sinir sisteminin gelişimine paralel olarak vücudun isteme bağlı hareketlilik kazanmasıdır. Motor gelişim kollar, bacaklar gibi büyük ve geniş kasların hareketlerini kapsayan *büyük kas (kaba) motor gelişimi* ve eller, bilekler ve parmakların hareketlerini içeren aynı zamanda el-göz koordinasyonunu gerektiren *küçük kas (ince) motor gelişimi* başlıklarında incelenir.

Dil Gelişimi: Dil gelişimi, diğer gelişim alanlarından olan bilişsel, sosyal ve motor gelişim alanlarıyla yakından ilgilidir. Dil gelişimi genel olarak, insanın düşüncelerinin semboller yoluyla motor kaslar kullanılarak sözel ifadeye dökülmesi ve sözel olmayan yollarla ifade edilmesini içeren karmaşık bir süreçtir.

Sosyal-Duygusal Gelişim: Sosyal-duygusal gelişim, çocuğun kendini ifade edebilmesi, duygularını kontrol edebilmesi, yaşadığı toplumun kültürel değerlerini benimseyerek kendisiyle ve çevresiyle barışık ve uyum içinde olabilmesidir.

b-Gelişim Dönemleri

Gelişim dönemleri, insan yaşamının belirli özelliklerine göre sınıflandırılmış zaman dilimleridir. İnsan gelişimini anlayabilmek için gelişimi dönemsel olarak incelemek gerekir. Doğum öncesinden başlayıp yaşamın sonuna kadar devam eden gelişim dönemleri şu şekilde sınıflandırılabilir: Doğum öncesi dönem (döllenmeden- doğuma kadar), bebeklik dönemi (doğum-2 yaş arası), ilk çocukluk dönemi (2-6 yaş arası) orta çocukluk dönemi (6-11 yaş arası) ergenlik dönemi (11-18/21 yaş arası), ilk yetişkinlik dönemi (21-40 yaş arası), orta yetişkinlik dönemi (40-65 yaş arası), ileri yetişkinlik dönemi (65 yaş ve üzeri).

Gelişim alanları ve dönemleri Çocuk Gelişimi mesleği sürecinde temel oluşturacak konulardır. Bununla birlikte gelişim kuramları, gelişim psikolojisi, psikopatoloji gibi konuların da programda yer alması, gelişim sürecinin farklı bakış açılarından izlenebilmesine ve daha etkin bir şekilde anlaşılmasına yarar sağlayacaktır. Teorik derslerle birlikte mesleki uygulamalarda da bu konuların pekiştirilmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılması önemlidir. Gelişim alanları, gelişim dönemleri ve ilişkili derslerin lisans eğitim programında ilk yıllarda verilerek farklı gelişim gösteren ve gelişimi risk altında olan çocuklarla ilgili konulara alt yapı oluşturması sağlanmalıdır.

2-Özel Gereksinimli Çocuklar

Tipik gelişim standartlarından kalıtımsal veya çevresel nedenlerle ileri boyuttaki sapmalar, bir ya da birden fazla gelişim alanında yoğun farklılıklar ortaya çıkarabilir ve çocuğun bilişsel davranışlarında, duyuşsal algılamalarında, iletişim becerilerinde, motor işlevlerinde ya da sosyal-duyuşsal özelliklerinde yetersizliğe neden olabilirler. Bununla birlikte yüksek potansiyelli ya da üstün yeteneklilik gibi normalden hızlı ve farklı gelişen çocuklar da bu grupta yer almaktadır. Özel gereksinimli çocuklar olarak adlandırılan ve farklı gelişimsel özellikler sergileyen bu çocuklar, yetersizlikten etkilenme alanı ve düzeyine bağlı olarak günlük yaşam fonksiyonlarını yerine getiremez, genel eğitim ortamlarından gereği gibi yararlanamazlar. Bu çocuklar tipik gelişim gösterenlerden farklı gelişimsel destek programları ve bireyselleştirilmiş eğitim programları, sınıf programında uyarılama, farklılaştırma gibi çeşitli eğitimsel düzenlemelere ve özel eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerine gereksinim duyarlar. Özel gereksinim alanları şu başlıklar altında gruplandırılmaktadır:

Zihinsel engel (yetersizlik): Zihinsel işlevler bakımından ortalamanın iki standart sapma altında farklılık gösterme, buna bağlı olarak kavramsal, sosyal ve pratik uyum becerilerinde eksiklikler ya da sınırlılıklar olması durumudur.

İşitme engeli (yetersizliği): İşitme duyarlılığının kısmen veya tamamen kaybından dolayı konuşmayı edinmede, dili kullanma ve iletişimde yaşanan güçlüklerdir.

Görme engeli (yetersizliği): Görme gücünün kısmen ya da tamamen kaybı durumudur.

Ortopedik engel: Hastalıklar, kazalar ve genetik problemlere bağlı olarak kas, iskelet ve eklemlerin işlevlerini yerine getirememesi sonucunda meydana gelen hareket ile ilgili yetersizliklerdir.

Dil ve konuşma bozuklukları: Dili kullanma, konuşmayı edinme ve iletişimde güçlük yaşama durumudur.

Özgül öğrenme güçlüğü: Zihinsel yetersizliğe sahip olunmamasına rağmen dinleme, konuşma, okuma, yazma ya da matematiksel işlemlerin birinde ya da birkaçında yaşanan güçlüklerdir.

Uyum bozuklukları: Yaşına uygun olmayan sosyal ve kültürel normlardan farklı duygusal tepki ve davranışlar gösterme ile karakterizedir.

Süreğen hastalıklar: Sürekli ya da uzun süreli bakım ve tedavi gerektiren hastalığı nedeniyle özel yaklaşım gereksinimi olma durumudur.

Otizm spektrum bozukluğu: Sosyal etkileşim, sözel ve sözel olmayan iletişim, ilgi ve etkinliklerdeki gözlenen belirgin sınırlılıklardır.

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu: Yaşına ve gelişim seviyesine uygun olmayan dikkat eksikliği, aşırı hareketlilik ve dürtüsellik özellikleri görülmesi durumudur.

Çoklu engel: Birden fazla alanda görülen özel gereksinimlilik tipidir.

Üstün yeteneklilik: Zekâ, yaratıcılık, sanat, spor, liderlik kapasitesi veya özel akademik alanlarda akranlarına göre yüksek düzeyde performans gösterme durumudur.

Özel gereksinimli çocuklar ve bu çocukların aileleri çocuk gelişimi hizmetlerine en çok ihtiyaç duyan gruptur. Tipik gelişimden farklı ve eş zamanlı olmayan gelişim özelliği gösteren bu çocuklara, farklı yöntem ve tekniklerle yaklaşımların sergilenmesini gerektiren Çocuk Gelişimi mesleği sürecinde, aynı zamanda ailelerine sunulan danışmanlık çalışmalarında çocuk gelişimcinin özel gereksinim alanları konusunda zengin donanım ve deneyime sahip olması gereklidir, dolayısıyla uygun teorik alt yapı ile birlikte mesleki uygulamalarda öğrencilerin özel gereksinimli çocuklar ve aileleri ile çalışabilmesine olanak sağlanmalıdır.

3-Risk Altındaki Çocuklar

Çeşitli nedenlerle gelişimi olumsuz etkilenme ihtimali olan ve gelişimini zorlaştıran etkenlere maruz kalan çocuklardır. Yoksulluk, yetersiz yaşam koşulları, ihmal ve istismar, düşük doğum ağırlığı ve prematüre doğum gibi risk faktörleriyle birlikte, çalışan, mülteci/sığınmacı, madde bağımlısı, suça sürüklenen, suç mağduru, duygusal ve davranışsal problemi olan, sokakta yaşayan ve sanal bağımlılığı olan çocukların da gelişimi risk altındadır. Risk altındaki çocuklardan bazıları şu başlıklar altında gruplandırılmaktadır:

İhmal mağduru çocuklar: Bakımı ile yükümlü olan kişiler tarafından beslenme, giyim, tıbbi ihtiyaçlar, duygusal ihtiyaçlar ve yaşam koşulları için gerekli ilgi ve destek gösterilmeyen çocuklardır. Çocuk ihmali, çocuk istismarına göre çok daha soyut bir kavram olması nedeniyle tanısı da oldukça güçtür. Büyüme geriliği olan, psikososyal uyum güçlüğü çeken, eğitim ihtiyaçları karşılanmayan, koruyucu sağlık hizmetlerinden yararlandırılmayan çocuklar ile çalışırken çocuk ihmali şüphesi düşünülmelidir.

İstismar mağduru çocuklar: On sekiz yaş altında bulunan; sağlığını, hayatlarını sürdürmelerini, gelişimini ya da ilişkilerindeki güven duygusunu olumsuz yönde etkileyen, fiziksel, duygusal, cinsel istismar, ihmal ve diğer sömürü türleriyle sonuçlanan kötü davranışlara maruz kalan çocuklardır.

Mülteci/ sığınmacı çocuklar: Irkı, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm göreceği konusunda haklı bir korku taşıyan ve bu yüzden ülkesinden ayrılan ve can güvenliği korkusu nedeniyle geri dönemeyen ailelerin çocuklarıdır.

Suçta sürüklenen çocuklar: Çocuk Koruma Kanunu'na göre, kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma ya da kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik önlemine karar verilen çocuktur.

Suç mağduru çocuk: Suça konu olmuş, işlenen bir suçta mağdur, müşteki olmuş çocuktur.

Duygusal ve davranışsal problemi olan çocuk: Akran ve yetişkinlerle doyurucu ilişkiler kuramayan ve bunları sürdüremeyen, normal koşullarda uygun olmayan davranışlar ya da duygular, yaygın mutsuzluk ve depresyon, kişisel veya okulla ilgili problemlerle ilişkili korku ya da fiziksel belirtiler geliştirme eğilimi gibi özelliklerin bir ya da birden fazlasını uzun süreli olarak sergileyen çocuktur.

Risk altındaki çocuklar gelişimsel açıdan olumsuz etkilenme ihtimali yüksek olan çocuklardır. Bu nedenle bu çocuklar ve aileleri çocuk gelişimi hizmetlerine en çok ihtiyaç duyan gruplar arasında yer almaktadır. Geniş bir yelpazede yer alan ve farklı gelişimsel özellikler ve risklere sahip olan bu çocuklara farklı yöntem ve tekniklerle yaklaşılmalıdır. Çocuk Gelişimi mesleği sürecinde, aynı zamanda ailelerine, diğer bakım verenlere ve çocukla iletişim halinde olan bireylere sunulan danışmanlık çalışmalarında Çocuk Gelişimcinin zengin donanım ve deneyime sahip olması gereklidir. Ayrıca risk altındaki çocukları belirleyebilme, gelişimsel ve davranışsal risklerin ortaya çıkmasını önleme ve gerekli yönlendirmeleri yapabilmeye yönelik konularla ilgili teorik bilgi ile birlikte mesleki uygulamalarla öğrencilerin risk altındaki çocuklar ve aileleri ile çalışabilmesine olanak sağlanmalıdır.

4-Sağlık Kuruluşlarında Çocuklar

Akut ya da kronik hastalıklar nedeniyle sağlık kuruluşlarında ayakta ya da yatarak tedavi gören çocuklar ve bu çocukların aileleri çocuk gelişimi hizmetlerinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu çocuklar ve aileleri kısa süreli hastane ortamında bulunabildikleri gibi aylarca da tedavi görebilmektedirler. Hastanede yatarak tedavi gören çocuklarda oluşabilecek psikososyal stresi en aza indirmeye yönelik; yatış öncesi bilgilendirme, yatış sürecinde hastaneye uyum, tedavi sürecinde tedavi yöntem ve uygulamalarına yönelik hazırlık, gelişim takiplerinin yapılması, aileye çocuk ve aile odaklı danışmanlık hizmetinin verilmesi, sağlık sorununa uyum becerilerinin geliştirilmesi, gelişim alanlarının desteklenmesi, çocuğun özel durumuna yönelik hizmetlerin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Sağlık kuruluşlarında çocuklara yönelik önemli tanımlar aşağıda verilmiştir.

Çocuk Gelişimi Ünitesi: Sağlık takibi ve/veya tedavi için hastaneye başvuran çocukların doktor tarafından yönlendirilmesi ile gelişimsel tarama ve değerlendirme yapılarak gelişimsel tanının konulduğu ve müdahalenin yapıldığı birimdir. Gerekliğinde çocuk gelişimsel takibe alınır.

Yatak Başı Destek Uygulaması: Akut ya da kronik bir hastalık nedeniyle hastanede yatan, sağlık durumu oyun odası, hastane sınıfı veya diğer etkinliklere katılması için uygun olmayan ya da yaşı bu ortamlara gidemeyecek kadar küçük olan bebek ya da çocukların aileleriyle birlikte bulundukları odada gelişimsel ve eğitimsel açıdan desteklenmelerini içermektedir.

Hastane Sınıfları: Resmi ve özel sağlık kuruluşlarında yatarak tedavi gören ve/veya süregelen hastalığı olan okul öncesi, ilkököl, ortaokul ve lise çağındaki eğitime ihtiyacı olan çocukların eğitimlerini sürdürmeleri için hastane bünyesinde açılan sınıflardır.

Hastaneye Hazırlayıcı Eğitim: Çocukların hastaneye yatışlarından önce ve /veya yatışlarından itibaren en kısa sürede bireysel özellikleri, yaşları, ilgi ve ihtiyaçları, hastaneye yatış nedenleri gibi özellikleri göz önünde bulundurularak, çocuk ve ailesine yönelik hastane süreci ile ilgili konuları içeren eğitimlerdir.

Terapötik Oyun: Çocuğun hastalık ve hastaneye yatış sürecinin çocuk üzerinde yol açtığı örseleyici duygularla baş etmesine yardımcı olmak amacıyla uygulanan oyun çeşididir.

Tıbbi Oyun: Çocuğun kendi tıbbi bakımıyla ilgili süreci deneyimleyerek keşfetmesine fırsat veren, böylelikle çocukların duyguları ve sağlık deneyimleri hakkındaki korkularını azaltmaya yarayan oyun şeklidir.

Ayrıca hastalık tanısı almış, tedavi gören ve tıbbi girişimlere maruz kalan çocukların ve ailelerinin hastanede kaldıkları süre boyunca psikososyal olarak desteklenmelerini sağlamak da gerekmektedir. Bu nedenle teorik derslerin yanı sıra mesleki uygulamalarda da bu konuların pekiştirilmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılması önemlidir.

5-Anne-Babalık ve Aile

Çocuk Gelişimi mesleği; çocukların gelişimsel özellikleri, gereksinimleri ve farklılıkları konusunda anne-babaları/bakım verenleri ve toplumu bilgilendirmeyi, güçlendirmeyi ve desteklemeyi içermektedir. Bu kapsamda çocuk sahibi olmayı planlayan, bebek bekleyen, çocuğu olan anne-babalar/ bakım veren kişiler ve aile içinde veya yakın çevresinde çocuğun bakımından sorumlu olan kişilere çocuklarını sağlıklı ve bilinçli olarak yetiştirebilmelerini sağlamak için danışmanlık hizmeti sunulması gerekmektedir. Konuyla ilgili tanımlar aşağıda verilmiştir.

Aileye Yönelik Koruyucu-Önleyici Hizmetler: Gebelik öncesi ve/veya gebelik sürecinden itibaren, ebeveynlere/bakım verenlere yönelik; çocukların gelişim alanlarında sağlıklı gelişimini destekleyici olumlu ebeveynlik becerilerinin kazandırılması ve geliştirilmesi konularında güçlendirici çalışmaları kapsar.

Çocuğa Yönelik Koruyucu-Önleyici Hizmetler: Ebeveynlerin/bakım verenlerin ve çocukların tüm gelişim alanlarında sağlıklı gelişimini destekleyici bir ortam sağlayan, ailenin çocuk gelişimi konusunda güçlendirilmesini ele alan uygulamalardır.

Aile Merkezli Gelişimsel Danışmanlık: Gelişimsel tarama, değerlendirme ve tanılama sonrasında çocuğun tüm gelişim alanlarına ve gereksinimlerine uygun destek ve müdahale planının ailenin yapısı, dinamikleri, özellikleri, gereksinimleri ve öncelikleri dikkate alınarak belirlenmesi ebeveyne/bakım verene model olunması ve rehberlik edilmesidir.

Aile Eğitimi: Ebeveynlerin/ bakım verenlerin ebeveynlik ve iletişim becerilerini geliştirerek aile içinde sağlıklı ilişkiler kurmalarını sağlamak amacıyla yapılan her tür ve düzeydeki eğitim sürecidir.

Aile Merkezli Gelişimsel Değerlendirme: Tipik/atipik/riskli gelişim gösteren çocuğun gelişimine ilişkin sistemli ve sürekli olarak formal ve informal tekniklerle veri toplama ve verileri yorumlama sürecinde; çocuğun bakım veren ailesi ile birlikte, aile için anlamlı olabilecek bir yaklaşımla, ailenin ortak ve eşit katılımı sağlanarak değerlendirilmesidir.

Aile Yaşam Döngüsü: Ailenin kurulması ile başlayan, çocukların doğması ve büyümesi ile genişleyen onların evden ayrılması ile küçülen ve son olarak eşlerden birinin ölümüne kadar süren dinamik bir süreçtir.

Ailenin çocuk ve gelişimi üzerindeki etkileri göz önünde bulundurulduğunda programda aile çalışmalarına mutlaka yer verilmeli ve mesleki uygulamalar kapsamında öğrencilerin çocukla yaptıkları uygulamalarda ailelerle çalışmalarına da olanak sağlanmalıdır.

6-Gelişimin Desteklenmesi

Gelişim kalıtım ve çevresel etkiler bağlamında sürekli değişen ve çeşitli hızlarda ilerleyen bir süreçtir. Çocuklarda gelişim ritminin ve değişimin, çocuğun yaşını ve gelişimsel ihtiyaçlarını dikkate alarak belli aralıklarla değerlendirilmesi gerekir. Özellikle özel gereksinimlilik ya da çeşitli nedenler dolayısıyla gelişimin risk altında olması değerlendirmeyi daha da önemli kılar, çünkü çocuğun kronolojik yaşına uygun gelişimsel normların altına düşmesi diğer bir deyişle

beklenen hızda ilerlememesi ileriye dönük olarak daha büyük problemlerin ya da ikincil özel gereksinimlerin ortaya çıkmasına neden olabilir. Gelişimsel değerlendirme ve tanılama sonuçlarına göre çocuğun gelişiminin uygun stratejilerle desteklenmesi gerekebilir. Gelişimin değerlendirilmesinde kullanılan araç ve yöntemler ile gelişim destek programları her çocuğun bireysel özellikleri, ihtiyaçları ve aile yapısını da kapsayan sosyal çevre özelliklerine göre farklılaşabilir. Bu nedenle hem değerlendirme hem de gelişimi destekleme sürecinde her çocuk ve ailesi özel olarak ele alınır. Gelişimin desteklenmesi için önce çocuğun gelişimsel durumunun ortaya konması gerekir. Bu amaç doğrultusunda çocuğun yaşı, özellikleri ve ihtiyaçlarına bağlı olarak formal/informal gözlem, çocuk ve aile ile görüşme, kontrol listeleri ve standart testler gibi değerlendirme araç ve yöntemleri kullanılarak ve “gelişimsel bütünlük” ilkesi gözetilerek çocuğun tüm gelişim alanlarındaki durumu ortaya konulup gelişim profili çıkarılır. Çocuk Gelişimci, gelişim profili ve gelişimsel tanılama sonuçlarına bağlı olarak, çocuğun hangi alan/larda, hangi gelişim destek programı ile destekleneceğine karar verir, planlama ve hazırlık yapıp uygular, yanı sıra aileye ve/veya çocukla çalışan profesyonelle danışmanlık hizmetini gerçekleştirir.

Gelişimi desteklemede bireysel gelişim destek programı, bireyselleştirilmiş eğitim programı gibi program stratejilerinden yararlanılabilir. Özellikle küçük yaşlarda uygulanabilecek erken müdahale programları etkileri ve önemi bakımından öne çıkmaktadır.

Erken müdahale programları, gelişimin ve değişimin hızlı olduğu doğumdan sekiz yaşa olan süreçte gelişimsel farklılıkları veya gelişimi risk altında olan çocukların gelişmedeki sınırlılıklarının etkilerini en aza indirmeyi ya da önlemeyi amaçlar. Bununla birlikte bu programlar sadece çocuğun gereksinimlerini karşılamakla sınırlı değildir aynı zamanda ailesinin ihtiyaçlarını da ele almaktadır. Ailenin çocuğun gelişimi üzerindeki etkisi göz önüne alındığında gelişimi destekleme çalışmalarında aile bireyleri de bu sürecin içine katılmalıdır. Çocuk odaklı aile danışmanlığı hizmeti, ebeveynlere çocuklarının gelişimini nasıl destekleyeceklerinin anlatılmasının yanı sıra uygun ana-baba tutum ve davranışlarının sergilenmesi, ebeveynlik rollerinin güçlendirilmesi, kardeş ilişkilerini düzenlemesi, yararlanabilecekleri kaynaklar vb. birçok konuyu içeren danışmanlık sürecinin işletilmesi aile ve çocuk açısından çok değerli katkılar sağlamaktadır. Programda gelişim değerlendirme, değerlendirme araç ve yöntemleri, çocuk odaklı aile danışmanlığı süreci gibi konuların verilmesiyle birlikte, sınıf ortamında problem çözmeye dayalı vaka analizlerinin yapılmasına ve bu donanımın mesleki uygulamalarla güçlendirilmesine özen gösterilmelidir.

Sağlık Bilimleri Alanı

Çocuk Gelişimi lisans eğitiminin dayandığı ve alt yapıyı oluşturmada yarar sağlayacak temel sağlık bilimleri/ temel tıp bilimlerinin dersleri arasında anatomi, fizyoloji, çocuk nörolojisi, çocuk sağlığı ve hastalıkları, tıbbi biyoloji ve genetik, beslenme, biyoistatistik gibi dersler programda yer almalıdır. Bu gruptaki dersler Çocuk Gelişimi mesleği derslerine alt yapı oluşturacağı için programın ilk yıllarında verilmelidir.

Davranış Bilimleri ve Fen Bilimleri Alanları

Çocuk Gelişimi lisans eğitiminde mesleki derslere alt yapı oluşturmada psikoloji, sosyoloji, antropoloji ve felsefe gibi davranış bilimlerine ait derslerden, ayrıca fen bilimleri grubundan temel fizik ve temel matematik derslerinden yararlanılabilir. Bu gruptaki dersler Çocuk Gelişimi mesleği derslerine alt yapı oluşturacağı için programın ilk yıllarında verilmelidir.

Diğer Yetkinlik Alanları

Çocuk Gelişimi mesleği çocuk ve yetişkinlerle çalışılan bir alandır. Çocuk Gelişimi lisans eğitim programı oluşturulurken seçmeli derslerin öğrencilerin durum ve vakalara geniş bir

perspektiften bakabilmeleri ve çocukların gelişimlerini destekleyici yaklaşımlarında etkili olabilecek girişimlerde bulunabilmelerini sağlayacak yeterlikleri kazandıracak dersleri kapsamayı, ayrıca kişisel gelişimlerine katkı sağlayacak dersleri seçmeleri önerilir.

Çocuk Gelişimi ile ilgili diğer konular ve öğrenme kazanımları Ek-3'te sunulmuş; çevre ve doğa, fiziksel aktivite ve hareket, toplum ve sağlık, medya, müzik, sanat ve yaratıcılık, erken okur-yazarlık, bilim, drama, nefes farkındalığı vb. konular öneri olarak verilmiştir.

Eğitim programının %30'u ağırlıklı seçmeli dersleri oluştururken, ekte verilen örneklerden yararlanılabileceği gibi bölümün eğitim felsefesine, yerel özelliklere uygun ve/veya öğrencilerin gereksinimlerini karşılamak üzere başka dersler/konular da programa yerleştirilebilir.

Öğrenme Alanı Ağırlıkları

Çocuk Gelişimi eğitim alanı için öngörülen öğrenme alanı ağırlıkları Tablo 3'te sunulmaktadır.

Tablo 3: Çocuk Gelişimi Eğitim Alanı Öğrenme Alanı Ağırlıkları

Çocuk gelişimi ve bağlı sağlık bilimleri, davranış bilimleri ve fen bilimleri disiplinleri	
Bilgi çağı yetkinlik; entelektüel, sanatsal, sportif yetkinlik; öznel iyi oluş, toplumsal sorumluluk; farkındalık ve hassasiyet alanları	%30

Eğitim Programının %70'ini oluşturacak olan zorunlu dersler, ÇGL-UÇEP-2025' de yer alan Çocuk Gelişimi mesleki konulardan oluşturulacak dersler ile (Tablo 3'de verilen mesleki konular, tek başına bir dersin başlığı olabileceği gibi bazı konu başlıkları birleştirilerek bir dersin içeriğini oluşturmada kullanılabilir) ve çocuk gelişimi alanı bağlı sağlık bilimleri, davranış bilimleri ve fen bilimleri disiplinlerini kapsayan derslerden oluşturulmalıdır. Diğer bir deyişle ÇGL-UÇEP'in %100 'ü bir programın müfredatının %70'ini kapsamalıdır. Yenilikçi becerilerin çoğu bağlamsal yani alanla ilişkili olduğundan yenilikçi öğretim yöntem ve yaklaşımları bu alan içerisinde ve uygulama derslerine mutlaka temas edecek biçimde işe koşulmalıdır. Bu alan içerisinde probleme dayalı öğrenme yaklaşımlarının işe koşulması için başlangıç düzeyinde önerilen oran her dönem en az bir ders biçimindedir.

Eğitim Programının %30'unu ise 21. yüzyıl yetkinlikleri, entelektüel, sanatsal, sportif yetkinlikler, öznel iyi oluş, toplumsal sorumluluklar ve farkındalık ve hassasiyetler alanlarını kapsayan kısmı bölüm tarafından açılan/açılacak seçmeli dersler, üniversitenin seçmeli ders havuzu ve diğer programların seçmeli dersler ile karşılanabilir. Bu alan içerisinde mümkün olduğu kadar yukarıda ifade edilen yöntem bileşenlerinden yararlanılmalıdır. Bu alan için de probleme dayalı öğrenme yaklaşımlarının işe koşulması için başlangıç düzeyinde önerilen oran her dönem en az bir ders biçimindedir. Bu alanda ayrıca çevrimiçi öğrenme toplulukları ve öğrencilerin buradaki öğrenme faaliyetlerine ayırmaları gereken zaman gözetilmelidir. 21. yüzyıl yetkinlikleri ve toplumsal sorumluluk alanları yine Çocuk gelişimi alanı ya da sağlık bilimlerinin diğer alanlarıyla ilişkilendirilebilir. Ancak bu iki alt alanın ağırlığı programın %10'unu geçmemelidir.

ORTAM VE ÖĞRETİCİ YETKİNLİKLERİ

Çocuk Gelişimi alanı için öngörülen temel ortam ve öğretici yetkinlikleri aşağıda verilmiştir.

Temel Ortam Yetkinlikleri

Probleme dayalı öğrenme sınıfları (En az iki sınıf)

- Grup çalışma salonları
- Ücretsiz internet bağlantı ortamları
- Öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretim üyesi, öğrenci-materyal etkileşimine izin veren bir öğretim yönetim sistemi
- Görüntülü ve sesli iletişimin sağlıklı yürüyebileceği eş zamanlı ders aracı
- Öğrencinin kendi başına öğrenebileceği (öz yönlendirmeli) çoklu ve alternatifli çevrimiçi kaynaklar
- Bir çevrimiçi araştırma ve bir çevrimiçi uzman topluluğu
- Karbon ayak izine duyarlılık

Temel Öğretici Yetkinlikleri

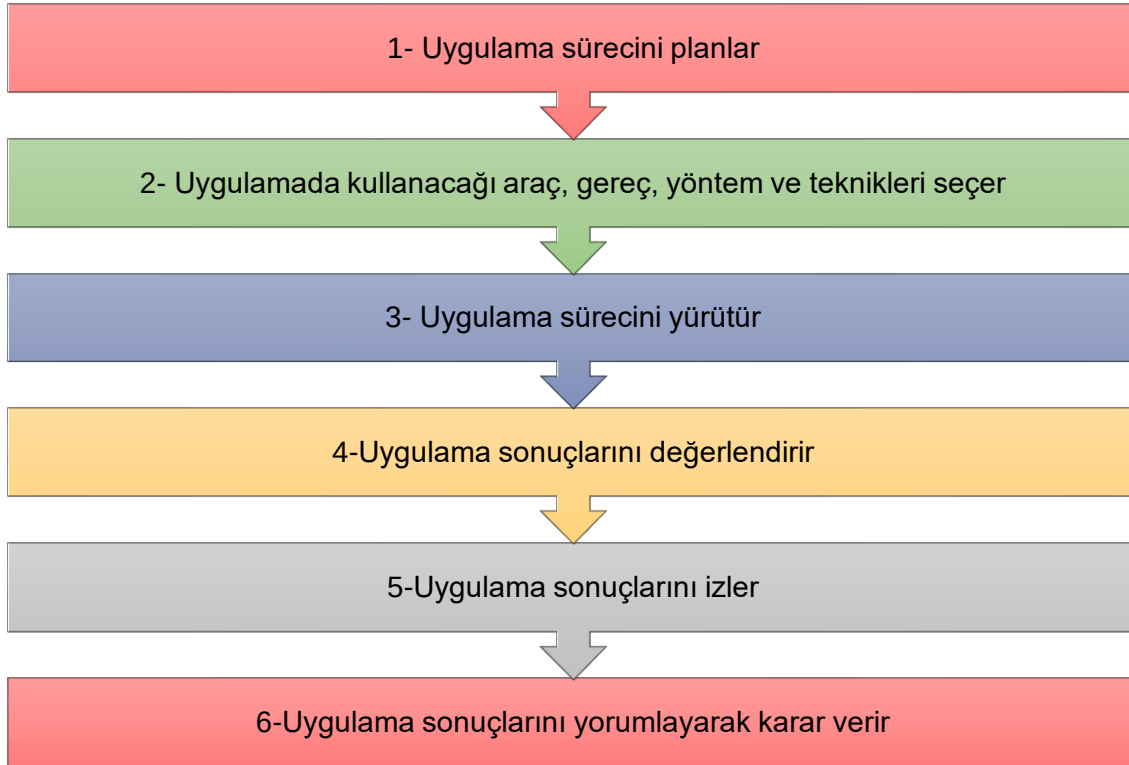
- Öğrenci merkezli öğrenmeyi uygulayabilmesi
- Probleme dayalı öğrenme sağlayabilmesi
- Performansa dayalı değerlendirme yapabilmesi
- Çevrimiçi öğrenme/Uzaktan eğitim verebilmesi
- Etkileşimli çoklu ortam içeriği geliştirebilmesi
- Çevrimiçi eş zamanlı ve eş zamansız etkileşim sağlayabilmesi
- Etik olması

EKLER

EK 1. ÇOCUK GELİŞİMİ BECERİ LİSTESİ VE ÖĞRENME DÜZEYLERİ

Çocuk Gelişimi uygulamaları ve bu uygulamalarla ilgili beceri düzeyleri, Çocuk Gelişimi lisans eğitimini tamamlayan bir Çocuk Gelişimcinin gelişimsel tanılama yapma, destek/müdahale/eğitim programı oluşturma, uygulama, değerlendirme, izlem ve aileye danışmanlık verme uygulamalarında sergilemesi beklenen performans düzeyini belirtir. Çocuk Gelişimi lisans eğitimi programlarında öğrenim gören her bir Çocuk Gelişimi öğrencisinin ilgili performans için belirlenen düzeydeki kazanımı edinmesi beklenir.

Çocuk Gelişimi Uygulamaları ve İlgili Becerileri Öğrenme Düzeyleri

ÇOCUK GELİŞİMİ UYGULAMALARI		ÖĞRENME DÜZEYİ
İLETİŞİM	Çocukla iletişimde etkili iletişim yöntemlerini kullanır. Aile ile iletişimde etkili iletişim yöntemlerini kullanır. Diğer meslek elemanları ile etkileşimde etkili iletişim yöntemlerini kullanır. Etkili iletişim konusunda aileye rehberlik eder.	3
GÖZLEM YAPMA	Çocuğun gereksinimlerine göre gözlem yapacağı yeri belirler. Gözlem tekniğini/tekniklerini ve uygun gözlem formunu/formlarını belirler. Gözlem kriterlerine uygun gözlem yapar. Gözlem bilgilerini/verilerini kayıt altına alır. Gözlem bilgilerini yorumlar. Gözlem bilgilerini raporlar.	6
GELİŞİMSEL DEĞERLENDİRME VE TANILAMA	Çocuğun yaşı ve gelişim özelliklerine uygun değerlendirme yer, yöntem ve araç/araçlarını seçer. Gelişimsel özgeçmişini alır. Bütüncül değerlendirme ilkelerine uyarak değerlendirme yapar. Çocuğun gelişim profilini çıkarır. Değerlendirme sonuçlarını kaydeder. Gelişim değerlendirme ve tanımlama sonucunda bir karara varır/ sonuçları yorumlar. Gelişimsel öncelikleri (triaj) belirler. Gerektiğinde çocukla çalışan ilgili uzman hekim ve diğer profesyonellerle iş birliği yapar. Gelişimsel değerlendirme sonuçlarını raporlar. Gelişimsel müdahale/destek/egitim programlarından hangisini/hangilerini uygulayacağına karar verir.	6
SOSYAL İNCELEME	Çocuk ve aileyle görüşme yapar. Çocuğun yaşadığı çevresel koşulları değerlendirir. Gelişimsel değerlendirme yapar.	6

	Gelişimsel öncelikleri belirler / ihtiyaç analizi yapar. Gelişimsel öneriler hazırlar. Gelişim ve sosyal inceleme raporu hazırlar. Bu süreçte ilgili meslek gruplarıyla iş birliği içinde çalışma becerileri gösterir.	
VAKA ANALİZİ	Vaka bilgilerini (gelişimsel özgeçmiş, gelişimsel değerlendirme ve sosyal inceleme sonuçlarını) derler. Vakaya ilişkin gelişim değerlendirme ve sosyal inceleme sürecini analiz eder. Kapsamlı bireysel vaka raporu hazırlar. Bu süreçte ilgili meslek gruplarıyla iş birliği içinde çalışma becerileri gösterir.	6
GELİŞİMSEL DESTEK PROGRAMI	Gelişim değerlendirme sonucunda elde edilen veriler ışığında gelişimsel destek planı oluşturur. Gelişimsel destek planını aileye açıklar ve onların görüşlerini alır. Gelişimsel destek planını uygular veya planı uygulayacak kişiye rehberlik eder. Gelişimsel destek planını izler ve sonuçlarını değerlendirir. Gelişimsel destek planı ile ilgili kayıtları tutar. Gerekli durumlarda gelişimsel destek planı ile ilgili yeni düzenlemeleri yapar. Gerektiğinde çocukla çalışan diğer profesyonellerle iş birliği yapar.	6
AİLEYE ÇOCUK ODAKLI DANIŞMANLIK	Gelişimsel değerlendirme sonucunda elde edilen veriler ışığında ailenin gereksinimlerini ve önceliklerini belirler. Ailenin gereksinimlerine ve önceliklerine uygun danışmanlık içeriğini belirler. Danışmanlık içeriğini ailenin yapısına, dinamiklerine ve özelliklerine göre düzenler. Danışmanlık içeriğini ailenin anlayabileceği ve uygulayabileceği düzeyde açıklar. Ailenin sorduğu soruları açıklar. Çocukla ilgili alınması gereken kararları aile ile birlikte alır. Aileyi takip eder. Tekrarlayan görüşmelerde önceki çalışmaların sonuçlarını değerlendirir,	6

	gerekirse yeni danışma içeriği belirler ve takip eder.	
AİLE EĞİTİMİ	Çocuğun gelişimini ve eğitimini desteklemede, etkili ebeveynlik becerilerini geliştirmek üzere aileyi bilinçlendirir. Aileye yönelik bireysel destek programı belirler ve süreci izler, değerlendirir. Aile eğitim programı hazırlar ve uygular. Ailelerin gereksinimlerine yönelik bilgilendirici çalışmalar düzenler.	3
KORUYUCU VE DESTEKLEYİCİ TEDBİR UYGULAMALARI	GZFT (Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar, Tehditler) analizi yapar. Gelişimsel hedefleri belirler. Koruyucu ve destekleyici tedbir kararlarına ilişkin uygulama planı hazırlar. Çocuğun yüksek yararı için gizliliği korur. Çocuğu koruma tedbir uygulamaları gereğince süreç raporu hazırlar. Tedbirin devamına, değişikliğine, tamamlanmasına yönelik görüş sunar.	6
EKİP ÇALIŞMASI	Ekip çalışmasında üzerine düşen sorumluluğu yerine getirir. Çocukla ilgili topladığı bilgi ve değerlendirme sonuçlarını diğer ekip üyeleri ile paylaşır. Diğer meslek elemanları ile iletişimde etkili iletişim yöntemlerini kullanır.	3

EK 2. ÇOCUK GELİŞİMİ MESLEKİ ÖĞRENME ALANI KONULARI VE ÖĞRENME KAZANIMLARI

Aşağıda verilen mesleki derslere ilişkin konu ve öğrenme kazanımları Çocuk Gelişimi lisans programının ders başlıklarından ziyade derslerin kapsamında yer alacak konu başlıkları olarak belirlenmiştir. Buradaki konular tek başına bir dersin başlığı olabileceği gibi bazı konu başlıkları birleştirilerek bir dersin içeriğini oluşturmada kullanılabilir. Önerilen konulara ilişkin öğrenme kazanımlarının kazandırılabilmesi için bu tabloda verilmemiştir, hangi içeriğin kullanılacağı program sorumlularının inisiyatifine bırakılmıştır.

KONULAR	ÖĞRENME KAZANIMLARI
AHLAK GELİŞİMİ	Ahlak gelişim süreçlerini açıklar. Ahlak gelişim kuramlarını karşılaştırır. Ahlak gelişiminin diğer gelişim alanları ile ilişkisini tartışır. Ahlak gelişimini destekleyici programlar hazırlar ve uygular. Ailelerin ahlak gelişiminin desteklenmesine katılımını sağlayıcı stratejiler geliştirir.
AİLE ve EBEVEYNLİK	Değişen aile yapısı ve aile dinamiğini açıklar. Aile fonksiyonlarını özetler. Farklı anne baba tutumlarını karşılaştırır. Çocuk odaklı ebeveynlik donanımını değerlendirir. Ailelere yönelik hizmetler kapsamında program hazırlar ve uygular.
ANA-ÇOCUK BESLENMESİ	Bebek ve çocuklarda büyüme ve gelişme ile beslenme ilişkisini açıklar. Çocukluk dönemindeki beslenme sorunlarına ilişkin önerileri sunar. Bebek ve çocuklarda besin ve besin ögesi gereksinimlerini hesaplar. Ana ve çocuk beslenmesine yönelik eğitimi planı hazırlar ve uygular.
ANİ YAŞAM OLAYLARI (KRİZ YÖNETİMİ)	Ani yaşam olaylarını /kriz yönetimini özetler. Ani yaşam olaylarını /kriz çözme yaklaşımlarını tartışır. Ani yaşam olaylarında gelişimsel müdahale planlar ve uygular. Ani yaşam olaylarına/ krizlere maruz kalan aileler ve çocuklar için stratejiler geliştirir. Doğal afetlerde (deprem, sel vb.) gelişimsel müdahale planlar ve uygular.
ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ	Araştırmaları eleştirel olarak değerlendirir. Araştırma sonuçlarını yorumlar. Sağlık alanında çocuk gelişimi ile ilgili disiplinler arası çalışmalar planlar. Topladığı veriler ile ilgili araştırma raporu hazırlar.
BAĞIMLILIK	Bağımlılığı açıklar. Bağımlılığın etkilerini tartışır. Davranışsal bağımlılıklara ilişkin öneriler oluşturur. Bağımlılığı önleme ile ilgili stratejiler geliştirir.

BEBEKLİK	Bebeklerin gelişim sürecini açıklar. Bebeklik dönemindeki gelişimsel risklere örnek vererek yorumlar. Bebeklere ve ailelerine yönelik müdahale programları hazırlar ve uygular. Bebeklik dönemi ile ilgili ailelere danışmanlık yapar.
BEDEN FARKINDALIĞI BENLİK İMAJI/SAYGISI/ KAVRAMI	Beden algısına yönelik kavramları tanımlar. Beden algısını desteklemeye yönelik yaklaşımları tartışır. Beden algısına ilişkin problem durumlarını açıklar. Beden algısına ilişkin problemlere çözüm önerileri geliştirir.
BEYİN GELİŞİMİ	Temel beyin yapılarındaki organizasyonu özetler. Psikolojik ve nörolojik bozukluklarda sinir sisteminin rolünü açıklar. İnsan davranışları ile ilgili temel ilişkileri analiz eder. Beyindeki sorunların çocukların davranışları ve duyguları üzerine etkilerini tartışır.
BİLİŞSEL GELİŞİM	Bilişsel gelişim süreçlerini açıklar. Bilişsel gelişim kuramlarını karşılaştırır. Bilişsel gelişimin diğer gelişim alanları ile ilişkisini tartışır. Bilişsel gelişimi destekleyici programlar hazırlar ve uygular. Ailelerin bilişsel gelişimin desteklenmesine katılımını sağlayıcı stratejiler geliştirir.
BİREYSELLEŞTİR-ME	Bireysel yaklaşımın önemini açıklar. Bireyselleştirilmiş değerlendirme yaklaşımlarını karşılaştırır. Bireysel destek/egitim programı hazırlar ve uygular. Dünyada ve ülkemizdeki uygulamaları özetler.
BÜYÜME VE GELİŞME	Büyüme ve gelişme ile ilgili kavramları tanımlar. Büyüme ve gelişimle ilişkili kuramları karşılaştırır. Büyüme ve gelişimi etkileyen faktörleri sıralar. Büyüme ve gelişimde bireysel farklılıkları tartışır. Tipik ve atipik gelişim sürecini yorumlar. Uyumsuz gelişim özelliklerini değerlendirir.
CİNSEL GELİŞİM	Cinsel gelişim süreçlerini açıklar. Cinsel gelişim kuram ve yaklaşımlarını karşılaştırır. Cinsel gelişimin diğer gelişim alanları ile ilişkisini tartışır. Cinsel gelişimi destekleyici programlar hazırlar ve uygular. Ailelerin katılımını sağlayıcı stratejiler geliştirir.
ÇOCUK MESLEĞİ GELİŞİMİ	Mesleki kavramlar ve terminoloji öğelerini açıklar. Mesleki mevzuatı analiz eder. Meslek etiğine uyar. Diğer meslek elemanları ile iş birliği yapar.

	Alana özgü kayıt tutar, raporlar, arşivler.
ÇOCUK GELİŞİMİNDE GİRİŞİMCİLİK	Girişimcilikle ilişkili temel kavramları açıklar. Girişimciliğin özelliklerini ve türlerini sıralar. Ticari bir iş kurma sürecini özetler. Temel işletme fonksiyonlarını belirler ve iş planı yapar.
ÇOCUK HAKLARI VE HUKUK	Çocuk haklarının korunmasına ilişkin kanunları tartışır. Sosyal dezavantajlı çocuklara yönelik yasal düzenlemeleri yorumlar. Dünya’da ve Türkiye’deki çocuk hukukunu karşılaştırır. Çocuk hakları ile ilgili aileye ve eğitim kurumlarına danışmanlık yapar. Çocuğun yüksek yararını koruma amaçlı gerekli girişimlerde bulunur.
ÇOCUK HASTALIKLARI	Sağlıklı, riskli ve hasta çocuk kavramlarını tanımlar. Sağlıklı, riskli ve hasta olan çocuğa ve ailesine gerekli yönlendirmeleri yapar. Çocuk sağlığına ilişkin verileri karşılaştırır. Çocuklarda sık görülen kazaları ve önleme yollarını tartışır. Acil durumlarla ilgili gelişimsel destek/müdahale programları hazırlar ve uygular.
ÇOCUK ODAKLI AİLE DANIŞMANLIĞI	Ailelerin çocuğun gelişimi ve eğitimi üzerindeki etkisini açıklar. Çocuğun ve ailenin gereksinimlerini yorumlar. Çocuk odaklı aile danışmanlığı sürecini planlar. Çocuk odaklı aile danışmanlığı görüşme sürecinin sonuçlarını değerlendirir. Tele- danışmanlık uygulamalarını kullanır. Aile ile ilgili yapılan görüşmeleri raporlar.
DAVRANIŞ VE ALIŞKANLIK PROBLEMLERİ / DAVRANIŞ YÖNETİMİ	Davranış/alışkanlık problemlerini tanımlar. Çeşitli vakaları analiz ederek yorumlar. Çocuklar ve anne babaları için etkili davranış müdahale programı hazırlar ve uygular. Problem davranışın çözümü için aileye danışmanlık yapar.
DİL GELİŞİMİ	Dil gelişim süreçlerini açıklar. Dil gelişimi ile ilgili kuramları karşılaştırır. Dil gelişimi ile diğer gelişim alanları arasındaki ilişkiyi açıklar. Dil gelişimini destekleyici programlar hazırlar ve uygular. Ailelerin dil gelişimini desteklenmesine katılımını sağlayıcı stratejiler geliştirir.
DİL VE KONUŞMA BOZUKLUKLARI	Dil ve konuşma bozuklukları ile ilgili kavramları açıklar. Dil ve konuşma bozukluklarında erken tanı ve müdahaleyi tartışır. Dil ve konuşma bozuklukları ile ilgili vakaları analiz ederek yorumlar. Dil ve konuşma bozuklukları ile ilgili müdahale programları hazırlar ve uygular. Dil ve konuşma bozukluklarıyla ilgili ailelere danışmanlık yapar.

DOĞUM GELİŞİM	ÖNCESİ	Doğum öncesi dönemde gelişim sürecini açıklar. Doğum öncesi dönemde gelişimi etkileyen faktörleri tartışır. Gebelik dönemindeki riskleri sıralar. Gebelik döneminde risklerden korunma ve gebelik sürecini destekleme konusunda danışmanlık yapar.
EĞİTİM PROGRAMLARI		Eğitim programı hazırlama ilkelerini ve sürecini özetler. Eğitim programı yaklaşımlarını karşılaştırır. Gereksinimlere uygun eğitim programı hazırlar ve uygular. Eğitim programının sonuçlarını değerlendirerek yorumlar. Eğitim programı ile ilgili rapor hazırlar.
ERGENLİK ÇOCUKLUK	/SON	Ergenlik dönemi gelişim sürecini açıklar. Ergenlik döneminde ailenin ve çevresinin etkilerini yorumlar. Ergenlik döneminde yaşanan sorunlara örnek vererek yorumlar. Ergenlere ve ailelerine yönelik müdahale programları hazırlar ve uygular. Ergenlik dönemi ile ilgili ailelere danışmanlık yapar.
ERKEN MÜDAHALE		Erken müdahale programlarını özetler. Dünyadaki ve Türkiye’deki erken müdahale yaklaşımlarını karşılaştırır. Erken müdahalede gelişimsel öncelikleri belirler. Erken müdahale ve risk faktörleri ile ilgili çalışmaları yorumlar. Gelişimsel risk ve koruyucu faktörlere yönelik erken müdahale programı hazırlar ve uygular.
ETİK		Mesleki ilke ve kuralları tanımlar. Mesleki ilke ve kurallara uygun hareket eder. Etik sorunlara ilişkin önlemler alır. Etik sorunlara yönelik rapor hazırlar.
FİZİKSEL ENGEL		Fiziksel engelli çocukların gelişim sürecini açıklar. Fiziksel engelli çocuklarla ilgili vakaları analiz ederek yorumlar. Fiziksel engelde erken tanı ve müdahaleyi tartışır. Fiziksel engelli çocuklar için müdahale programları hazırlar ve uygular. Fiziksel engelli çocukların ailelerine yönelik danışmanlık yapar.
FİZİKSEL BÜYÜME		Fiziksel büyümeyi özetler. Fiziksel büyüme sürecini açıklar. Fiziksel büyüme sorunlarını belirleyerek ilgili profesyonellere yönlendirir. Fiziksel büyümeyi destekleyici müdahale programı hazırlar ve uygular. Gereksinimlere uygun olarak aileye danışmanlık yapar.
GELİŞİM KURAMLARI		Gelişim kuramlarının temel prensiplerini özetler. Gelişim kuramlarının benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırır.

	Gelişim kuramlarının destek ve müdahale çalışmalarında nasıl kullanıldığını tartışır. Gelişim kuramlarını temel alan müdahale programları hazırlar ve uygular.
GELİŞİMSEL DEĞERLENDİRME VE TANILAMA	Çocukları tanıma ve değerlendirme ilkelerini, yöntemlerini ve tekniklerini özetler. Gelişimsel değerlendirme araçlarının özelliklerini karşılaştırır. Değerlendirme sonuçlarını yorumlayarak gelişimsel/eğitsel tanılama yapar. Gelişimsel değerlendirme sonuçlarını raporlar. Gelişimsel değerlendirme ve tanılama sonucuna dayalı izlem planı oluşturur.
GELİŞİMSEL DESTEK PROGRAMLARI	Gelişimsel destek programı hazırlama ilkelerini ve sürecini açıklar. Gelişimsel destek programlarını karşılaştırır. Gereksinimlere uygun gelişimsel destek programı hazırlar ve uygular. Gelişimsel destek programının sonuçlarını değerlendirerek yorumlar. Gelişimsel destek programı ile ilgili rapor hazırlar.
GELİŞİMSEL/ EĞİTSEL YAKLAŞIMLAR VE MODELLER	Gelişimsel ve eğitsel yaklaşımların temel prensiplerini özetler. Gelişimsel ve eğitsel yaklaşımların benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırır. Gelişimsel ve eğitsel yaklaşımların müdahale/eğitimde kullanılmasını tartışır. Gelişimsel ve eğitsel yaklaşımları temel alan müdahale programları hazırlar ve uygular.
GELİŞİM PSİKOLOJİSİ	Yaşam boyu gelişimi sürecini özetler. Yaşam boyu gelişimi evrimsel bakış açısı ile tartışır. Temel gelişim kuramlarını karşılaştırır. Yaşam boyu gelişimde gelişim alanlarının etkilerini yorumlar.
GELİŞİMİ DESTEKLEYİCİ MATERYALLER	Gelişimi destekleyici materyallerin/oyuncakların etkilerini açıklar. Gelişimi destekleyici materyalleri/oyuncakları sınıflandırır. Gelişimi destekleyici materyallerin/oyuncakların güvenliğini açıklar. Gelişimi destekleyici materyaller/oyuncaklar hazırlar. Gelişimi destekleyici materyaller/oyuncaklar ile ilgili danışmanlık yapar.
GÖRME ENGELİ	Görme yetersizliğini tanımlar. Görme yetersizliği olan çocuklarla ilgili vakaları analiz ederek yorumlar. Görme yetersizliğinde erken tanı ve müdahaleyi tartışır. Görme yetersizliği olan çocuklar için müdahale programları hazırlar ve uygular. Görme yetersizliği olan çocukların ailelerine yönelik danışmanlık yapar.
GÖRÜŞME	Görüşme yöntemlerini özetler. Görüşme ilke ve tutumlarını tartışır. Görüşme araç ve ilkelerini sıralar. Araştırmalarda bilgi toplama aracı olarak görüşme tekniğini kullanır. Görüşme sonuçlarını değerlendirerek rapor hazırlar.

HASTA ÇOCUK	Hasta çocuklarla ilgili yaklaşımları özetler. Hasta çocuklar için gelişim destekleyici materyaller geliştirir. Hasta çocuklar için eğitim ortamını düzenler. Hasta çocukların ailelerine danışmanlık yapar. Hasta çocuklara yönelik destek eğitim programları hazırlar ve uygular.
İLETİŞİM	İletişimle ilgili temel kavramları tanımlar. Etkili iletişim yöntemlerini karşılaştırır. İletişim engellerini, iletişimde çatışma yaratan unsurları tartışır. Etkili iletişim becerilerini sergiler.
İLK ÇOCUKLUK (OYUN ÇAĞI- 2-6 YAŞ)	- İlk çocukluk dönemi gelişim sürecini açıklar. İlk çocukluk döneminde ailenin ve çevrenin etkilerini yorumlar. İlk çocukluk döneminde yaşanan sorunlara örnek vererek yorumlar. İlk çocukluk dönemine yönelik müdahale programları hazırlar ve uygular. İlk çocukluk dönemi ile ilgili ailelere danışmanlık yapar.
İŞİTME ENGELİ	İşitme engeli ile ilgili kavramları açıklar. İşitme engelli çocukların gelişim sürecini özetler. İşitme engelli çocuklarla ilgili vakaları analiz ederek yorumlar. İşitme engellinde erken tanı ve müdahaleyi tartışır. İşitme engelli çocuklar için müdahale programları hazırlar ve uygular. İşitme engelli çocukların ailelerine yönelik danışmanlık yapar.
KAYNAŞTIRMA	Kaynaştırma ile ilgili kavramları özetler. Başarılı kaynaştırma uygulamaları için gerekli olan çalışmaları yapar. Kaynaştırma uygulamalarında akademik başarının ve sosyal etkileşimin geliştirilmesi için müdahale programları hazırlar ve uygular. Çocuğun kaynaştırma eğitimine uygunluğunu değerlendirir. Kaynaştırma uygulamaları ve sorunlara yönelik öneriler sunar.
KİŞİLİK GELİŞİMİ	Kişilik gelişim süreçlerini açıklar. Kişilik gelişim kuramlarını karşılaştırır. Kişilik gelişiminin diğer gelişim alanları ile ilişkisini tartışır. Kişilik gelişimini destekleyici programlar hazırlar ve uygular. Ailelerin katılımını sağlayıcı stratejiler geliştirir.
MOTOR GELİŞİM	Motor gelişim süreçlerini açıklar. Motor gelişim kuramlarını karşılaştırır. Motor gelişimin diğer gelişim alanları ile ilişkisini tartışır. Motor gelişimi destekleyici programlar hazırlar ve uygular. Ailelerin katılımını sağlayıcı stratejiler geliştirir.

OKUL DÖNEMİ (ORTA ÇOCUKLUK-6-12 YAŞ)	Orta çocukluk dönemi gelişim sürecini açıklar. Orta çocukluk döneminde ailenin ve çevrenin etkilerini yorumlar. Orta çocukluk döneminde yaşanan sorunları örnek vererek yorumlar. Orta çocukluk dönemine yönelik müdahale programları hazırlar ve uygular. Orta çocukluk dönemi ile ilgili ailelere danışmanlık yapar.
OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU (OSB)	OSB ile ilgili kavramları açıklar. OSB olan çocukların gelişim sürecini özetler. OSB olan çocuklarla ilgili vakaları analiz ederek yorumlar. OSB’de erken tanı ve müdahaleyi tartışır. OSB olan çocuklar için müdahale programları hazırlar ve uygular. OSB olan çocukların ailelerine danışmanlık yapar.
OYUN	Oyunun çocuk gelişimine katkılarını özetler. Çocuklara yönelik oyun merkezli gelişimsel etkinlikleri planlar ve uygular. Çocuğun gelişim sürecinde karşılaşılan sorunların çözümünde uygun oyunu kullanır. Ailelere oyun ile ilgili öneriler sunar.
ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ	Öğrenme güçlüğü ile ilgili kavramları açıklar. Öğrenme güçlüğü olan çocukların gelişim sürecini özetler. Öğrenme güçlüğü olan çocuklarla ilgili vakaları analiz ederek yorumlar. Öğrenme güçlüğünde erken tanı ve müdahaleyi tartışır. Öğrenme güçlüğü olan çocuklar için müdahale programları hazırlar ve uygular. Öğrenme güçlüğü olan çocukların ailelerine danışmanlık yapar.
ÖZBAKIM	Özbakım becerilerinin gelişim sürecini özetler. Özbakım becerilerinin diğer gelişim alanları ile ilişkisini tartışır. Özbakım becerilerinin gelişimini destekleyici programlar hazırlar ve uygular. Ailelere özbakım becerileri ile ilgili öneriler sunar.
ÖZEL EĞİTİM/ÖZEL GEREKSİNİM	Özel eğitim ile ilgili kavramları tanımlar. Özel eğitim ile ilgili yaklaşımları ve eğitim modellerini karşılaştırır. Özel gereksinimli çocukların gelişimsel tanılama sürecini tartışır. Özel gereksinimli çocuklara ve ailelere yönelik programlar hazırlar ve uygular. Özel gereksinimli çocuklara yönelik rapor hazırlar.
PSİKOPATOLOJİ	Ruh sağlığının, çocuk, yetişkin ve toplum açısından önemini açıklar. Çocukluk dönemindeki ruhsal bozuklukları karşılaştırır. Problem davranışlar ile ruhsal bozukluklar arasındaki farkı ayırt eder. Ruhsal bozukluk olasılığı olan çocukları uzman hekime yönlendirir.
SAĞLIK	Sağlıkla ilişkili temel kavramları tanımlar. Çocuk gelişimi ile ilgili tıbbi terimleri açıklar.

	Sağlık sistemlerini karşılaştırır. Sağlıklı bir gelişimin desteklenmesi için ailelere danışmanlık yapar.
SOSYAL – DUYGUSAL GELİŞİM	Sosyal-duygusal gelişim süreçlerini açıklar. Sosyal-duygusal gelişim kuramlarını karşılaştırır. Sosyal-duygusal gelişimin diğer gelişim alanları ile ilişkisini tartışır. Sosyal-duygusal gelişimi destekleyici programlar hazırlar ve uygular. Ailelerin katılımını sağlayıcı stratejiler geliştirir.
TEKNOLOJİ VE BİLİŞİM	Teknoloji ve bilişim ile ilgili temel kavramları özetler. Teknoloji ve bilişimin yararlarını ve zararlarını tartışır. Eğitimde kullanılan teknolojik araçları karşılaştırır. Teknolojiyi gelişimsel destek uygulamalarında kullanır. Teknoloji ve bilişim konusunda çocuklara ve ailelere danışmanlık yapar. Tele- danışmanlık uygulamalarını kullanır.
ÜSTÜN YETENEK	Üstün yetenekli çocukların gelişim sürecini özetler. Üstün yetenekli çocuklarla ilgili vakaları analiz ederek yorumlar. Üstün yeteneklilikte erken tanı ve müdahaleyi tartışır. Üstün yetenekli çocuklar için müdahale programları hazırlar ve uygular. Üstün yetenekli çocukların ailelerine yönelik danışmanlık yapar. Üstün yetenekli çocuklar için program geliştirme prensiplerini tartışır.
YÖNETİM	Yönetime ilişkin kavramları ve tarihçeyi özetler. Yönetim kuramlarını/ yaklaşımlarını karşılaştırır. Çalışan personelin özellikleri ile sorumluluklarını özetler. Yönetim ile ilgili sorunlara ilişkin çözüm önerileri sunar. Personel/çalışan performansını artırmaya yönelik stratejileri açıklar.
ZİHİNSEL ENGEL	Zihinsel engel ile ilgili kavramları açıklar. Zihinsel engelli çocukların gelişim sürecini özetler. Zihinsel engelli çocuklarla ilgili vakaları analiz ederek yorumlar. Zihinsel engelli çocuklar için erken tanı ve müdahaleyi tartışır. Zihinsel engelli çocuklar için müdahale programları hazırlar ve uygular. Zihinsel engelli çocukların ailelerine danışmanlık yapar.

EK 3. ÇOCUK GELİŞİMİ ALANI İLE İLGİLİ ÖNERİLEN DİĞER KONULAR

Aşağıda verilen tabloda çocuk gelişimi öğrenme alanlarından %30'luk kısmı kapsayan 21.yüzyıl yetkinliklerinden; entelektüel, sanatsal, sportif yetkinlik; öznel iyi oluş; toplumsal sorumluluk; farkındalık ve hassasiyet alanları için kullanılabilecek bazı öneriler verilmiştir. Önerilen konulara ilişkin öğrenme kazanımlarının kazandırılabilmesi için bu tabloda verilmemiştir, hangi içeriğin kullanılacağı programların inisiyatifine bırakılmıştır. Program

sorumluları bu tabloda sunulan önerilerden yararlanabileceği gibi 21.yüzyıl yetkinliklerini sağlayabileceğini düşündükleri başka konular ve öğrenme kazanımlarını belirleyebilirler.

TEMEL BAŞLIKLARI	KONU	ÖĞRENME KAZANIMLARI
ALGI		Algı gelişimini, algı süreçlerini ve bu süreçlerde nelerin etkili olduğunu açıklar. Algı ile ilgili kavramları tanımlar. Algı problemlerinin çözümüne yönelik öneriler geliştirir.
BİLİM		Bilimle ilişkili kavramları ve süreçleri tanımlar. Bilim etiği ve tarihçesini özetler. Bilimsel kaynaklara erişir. Bilimsel düşünme etkinlikleri uygular.
ÇEVRE ve DOĞA		Çevre ile ilgili kavramları açıklar. Biyoeekolojik Kuramı özetler. Çevre faktörlerini (klimatik, reliyef, edatik, biyotik) karşılaştırır. Çocuklara çevre bilincini ve duyarlılığını kazandırmak için etkinlikler hazırlar. Çevre eğitiminin amaçları (farkındalık, bilgi, tutum, beceri, katılım) doğrultusunda uygulamalar yapar.
ÇOCUK EDEBİYATI		Çocuk edebiyatının çocuğun gelişimine katkısını tartışır. Çocuk kitabı hazırlarken dikkat edilecek noktaları özetler. Farklı yaş grubundaki çocuklara yönelik çocuk kitabı hazırlar. Kitap seçiminde ailelere ve eğitimcilere danışmanlık yapar.
DRAMA		Drama ve yaratıcılık ile ilgili kavramları açıklar. Dramanın çocuğun gelişimine katkısını özetler. Çocuklara yönelik drama etkinlikleri planlar ve uygular.
DUYULAR		Duyu ve algıya ilişkin gelişimsel süreçleri açıklar. Duyuların gelişimini destekleyici öneriler sunar. Duyuların gelişimini destekleyici müdahale planı hazırlar ve uygular. Duyu bütünleme ve terapi yöntemlerini özetler.
ERKEN OKURYAZARLIK		Erken okuryazarlıkla ilgili kuramları özetler. Dil gelişimi ve erken okuryazarlık becerileri arasındaki ilişkileri açıklar. Erken okuryazarlık becerilerini değerlendirir. Erken okuryazarlık becerilerini desteklemeye yönelik stratejiler geliştirir ve uygular.
FİZİKSEL AKTİVİTE VE HAREKET		Sporla ilgili temel konuları özetler. Sporun çocuk gelişimine katkılarını açıklar.

	Çocukların gelişimsel ihtiyaçlarına göre motor etkinlikler planlar. Çocukların gelişimsel ihtiyaçlarına göre ailelere danışmanlık yapar.
MATEMATİK VE FEN	Matematik ve fen ile ilişkili kavramları tanımlar. Matematik ve fen öğrenme merkezindeki araç-gereç ve materyallere örnekler verir. Matematik ve fen etkinliklerine uygun materyaller geliştirir. Çocuklar için matematik ve fen etkinlikleri planlar ve uygular.
MEDYA	Medya ile ilişkili kavramları özetler. Medyanın çocuklar üzerindeki etkilerini özetler. Çocukları ve aileleri medya konusunda yönlendirir. Medya ve çocuk konusunu tartışır.
MÜZİK	Müzikle ilgili kavramları özetler. Müziğin çocuğun gelişimine etkisini tartışır. Müzikle ilgili materyaller hazırlar. Çocuklar için müzik etkinlikleri planlar ve uygular.
SANAT-YARATICILIK	Sanat ve yaratıcılık ile ilgili kavramları açıklar. Sanat ve yaratıcılık ile ilgili kuramları karşılaştırır. Sanat ve yaratıcılığın çocuk gelişimi üzerinde etkilerini tartışır. Çocuklara uygun yaratıcı materyaller hazırlar. Sanatsal ve yaratıcılık ile ilgili etkinlikler planlar ve uygular.
TOPLUM VE SAĞLIK	Sağlığın korunmasında birincil korumanın önemini özetler. Aile planlaması yöntemlerini karşılaştırır. Sağlık düzeyini belirleyen ölçütleri tartışır. Sağlık yönetimi çerçevesinde çevre ve iş sağlığını değerlendirir. Sağlığı ilgilendiren olaylarla ilgili epidemiyolojik yöntemleri tartışır.